
Last van flexwet

Meer onzekerheid in plaats
van minder | **p.6 en 22** |

Gifpaling

Eet zelfgevangen aal
vooral niet op | **p.9** |

Tour de Congo

Student op wielervakantie
in Afrika | **p.24** |

RESOURCE ^[NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 21 – 30 juni 2016 – 10e jaargang

A photograph of two female athletes running on a red running track inside a large, modern building with floor-to-ceiling windows. The windows look out onto a lush green forest. The athlete on the left is wearing a white Adidas Neo tank top and black pants, while the athlete on the right is wearing a teal tank top and black pants. Both are smiling and appear to be in motion. The text 'Op naar Rio' is overlaid in large white letters, with 'p.12' in smaller white letters to the right.

Op naar Rio

p.12

>> WIES + SYNCHROONZWEMMEN

Wies Vullings, senior onderzoeker ruimtelijke informatiekunde, Alterra

‘Altijd al gek geweest op zwemmen’

Haar dochters Keira (8) en Sophie (10) zijn verslinderd aan de sport. En toen er vorig jaar een gat viel in de begeleiding, was de keuze voor Wies Vullings snel gemaakt. ‘Dan ga ik wel trainen.’ En dus staat ze nu wekelijks een uur of vier langs de kant van het Veenendaalse Valleibad, verdiept ze zich in verplichte figuren en bestudeert ze dvd’s met trainingsstof. En echt niet alleen voor de kids. ‘Synchroonzwemmen is een heel leuke sport. Als ik dit vroeger had geweten, was ik het zelf ook gaan doen.’ RK / Foto: Guy Ackermans

>> INHOUD

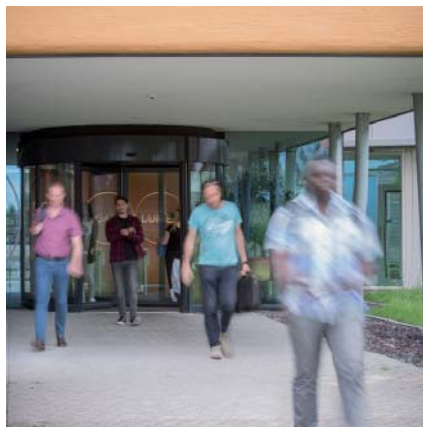
nr. 21 – 10e jaargang

>> **4**

BAJES

College geven aan gevangenen

>> **18**

ONRUST ALTERRA

‘Cultuur moet hier veranderen’

>> **20**

GROEN LICHT

Vogel heeft er niet veel aan

EN VERDER

- 4 Avondcollege voor 2000 studenten**
- 7 Wageningen klimaatneutraal**
- 8 Vallen tegen zwimmersjeuk**
- 10 ‘Dik’ mondgevoel verzadigt**
- 26 Graffiti tegen GMO**
- 27 Studenten kritisch over gezondheidszorg**
- 29 Ondertussen in Ethiopië**

MARSRADIJS

‘Take a look at the lawman. Beating up the wrong guy. Oh man! Wonder if he’ll ever know. He’s in the best selling show. Is there life on Mars?’ Het is zaterdagavond. Ik surf wat over het web en luister David Bowie via Spotify. Toeval of niet? In één weekend kreeg ik een bombardement aan nieuwtjes binnen over Mars. Als journalist staan je nieuwsfeeds altijd aan, ook in het weekend. Trefwoord Wageningen doet het goed in combinatie met het woord Mars. De Marsgroenten van Wieger Wamelink blijken namelijk eetbaar. Een jaar geleden kwam hij in het nieuws met zijn voornemen ze te gaan kweken, nu zijn ze eetbaar. Radijsjes, worteltjes en rucola vliegen over het web. Daags na het weekend hoor ik tijdens het werk dat sommigen het onbegrijpelijk vinden dat Wieger nu weer massaal in het nieuws is. ‘Zoveel is er nu ook weer niet gebeurd’. Dat toont maar weer eens aan dat we ons niet altijd beseffen hoe bijzonder de wereld buiten Wageningen en buiten Europa ons onderzoek soms vindt. Dat het afknippen en proeven van een eenvoudig rucolablaadje ook groot nieuws kan zijn.

Edwin van Laar

Lees ook het mini-interview op p. 7 en bekijk de video op resource-online.nl.

>> **Malariamug houdt niet van deo | p.10**

TWEEDUIZEND STUDENTEN KRIJGEN AVONDONDERWIJS

- Tot januari maximaal één avondcollege per student
- Meeste vakken eindigen om 20 uur, enkele om 20.45

Het plan voor de pilot met avondcolleges is klaar. Zo'n tweeduizend studenten krijgen tussen september en januari te maken met colleges, pc-practica of groepswork na zes uur 's avonds. Een extern bureau evalueert wat studenten en docenten ervan vinden.

De test met de avondcolleges vindt plaats in de eerste twee onderwijsperiodes van het komende studiejaar. In periode 1 gaat het om zeven colleges, vier pc-practica en twee vakken met groepswork die op maandag-, dinsdag- of woensdagavond worden gegeven. De meeste vakken eindigen om 20 uur, een

enkel vak loopt door tot 20.45 uur. De eerstejaars zijn in de eerste periode uitgesloten van avondcolleges.

De vakken zijn zo uitgekozen dat vrijwel niemand gedurende de pilot twee avondcolleges moet volgen, zegt Gerlinde van Vilsteren van Corporate education, research & innovation, die de pilot mede heeft opgezet. 'En er komt geen labwerk in de avonduren.'

De avondcolleges zijn bewust niet op vrijdagavond gepland, zegt Van Vilsteren. In de eerste periode zijn er ook geen colleges op donderdagavond; dat kwam praktisch beter uit.

Studenten, docenten en studentenverenigingen kunnen na de pilot in een enquête hun mening geven over avondcolleges. De verenigingen kunnen bijvoorbeeld

FOTO: KOEN WILMINK

Studenten protesteerden in mei tegen de plannen van Wageningen Universiteit voor avondonderwijs.

aangeven of het avondonderwijs effect heeft op activiteiten.

De universiteit wil leren van de pilot, zegt Van Vilsteren. 'Aan de ene kant leiden avondcolleges tot meer keuze en flexibiliteit. Studenten kunnen makkelijker keuzevakken combineren als die in de avond worden aangeboden. Bovendien kun je makkelijker gastdocen-

ten krijgen in de avonduren.' Anderzijds staan veel studenten kritisch tegenover de avondcolleges, omdat hun sport- en verenigingsactiviteiten dan in het gedrang kunnen komen. 'De pilot is bedoeld om ervaring op te doen, die de raad van bestuur kan meenemen in de verdere besluitvorming.'

■ AS

COLLEGE GEVEN IN DE GEVANGENIS

- Docent doet mee aan Bard Prisoner Initiative
- Gevangenen volgen vak over citizen science

Een groot deel van zijn zomervakantie offert Kevin Matson dit jaar op om college te geven aan gevangenen in een New Yorkse bajes. 'Het zijn gewoon studenten van Bard, maar dan op een andere campus, op een andere locatie.'

Matson is universitair docent bij de Resource ecology group, De bajescolleges die hij gaat geven, zijn onderdeel van het Bard Prisoner Initiative van Bard University, waarbij de gevangenen een diploma kunnen halen tijdens hun gevangenschap. Matson gaf eerder al college aan 'gewone' studenten van Bard. Hij leerde de studenten tijdens het vak Citizen science wat wetenschap is en hoe ze kritisch kunnen nadenken over bijvoorbeeld de wetenschap in het nieuws. Toen hij in New York was voor dat vak, hoorde hij dat ze nog docenten zochten voor hetzelfde

vak in de gevangenis. 'Ik vind dat supercool, iets waar ik graag bij betrokken wil zijn.'

Het idee achter het Bard Prisoner Initiative is om gevangenen een opleiding aan te bieden, zodat ze na vrijlating beter aan het werk komen en minder snel terugvallen in de criminaliteit. De gevangenen worden hetzelfde behandeld als de traditionele studenten, zegt Matson. Het thema van het vak dat hij gaat geven is: *How can we reduce the global burden of infectious disease*. Binnen dat thema leren de gevangenen wetenschappelijk denken.

Matson legt uit dat het project ook een Wageningse randje heeft. Allereerst is het ook een van de speerpunten van Wageningen Universiteit om de maatschappij te betrekken bij de wetenschap en een impact te hebben op groepen buiten de universiteit. Daarnaast wordt een publicatie van Wageningse entomologen gebruikt om te oefenen en ten slotte vertelt Matson de studenten over zijn eigen dierecologische onderzoek.

Voor Matson is wel allemaal liefdewerk oud papier. 'Ik doe dit in mijn vrije tijd, ik gebruik er

een groot deel van mijn zomervakantie voor.' In augustus vertrekt hij voor drie weken naar New York, waar hij voor het eerst in zijn leven voet in een gevangenis zal zetten. ■ IK

ONDERZOEKSGELD MOGELIJK ANDERS VERDEELD

- **Staatssecretaris Dekker neemt motie aan**
- **SOFA-model van Marten Scheffer is in beeld**

Hoogleraar Marten Scheffer van Aquatische ecologie en waterkwaliteitsbeheer is blij met het voornemen van staatssecretaris Dekker om naar nieuwe manieren te kijken voor de verdeling van onderzoeksgeld. Scheffers systeem SOFA staat daarbij model.

Dekker nam vorige week een

motie van ChristenUnie-Kamerlid Eppo Bruins over. Volgens Bruins zijn wetenschappers te veel tijd kwijt met het bijeen sprokkelen van geld. Hij wil experimenteren met andere manieren en wijst op Self Organising Fund Allocation (SOFA), een systeem dat Scheffer ruim een jaar geleden voorstelde. Daarin verdelen wetenschappers zelf het geld onder elkaar.

Het systeem is bedacht door de Belg Johan Bollen van Indiana University, die ook parttime verbonden is aan Scheffers leerstoelgroep. Het is

gebaseerd op de zogeheten *wisdom of the crowd* en maakt ingewikkelde en tijdrovende beoordelingsrondes door speciaal ingestelde commissies overbodig.

Scheffer en Bollen werken momenteel aan een verdere uitwerking. Kern is een algoritme waar Google ook mee werkt. 'Google heeft een slim algoritme dat bij een zoekopdracht de meest relevante sites bovenaan plaatst. Wij hebben dat ook voor ogen bij de beoordeling van het meest relevante onderzoek.' **RK**

© COLUMN|STIJN

Hora est

Zenuwachtig volg ik promovendus Lysanne. Ik adem diep in. De pedel slaat met haar stok op de grond. Wat moet ik nu? Ik kijk naar de andere paranymf en doe hetzelfde als zij. Eindelijk, we

mogen zitten. Ik adem in en uit. Straks is dit voorbij en is de ellende over.

Daar zit ik dan, in een pinguïnpak met strik. Iedereen kijkt naar ons. 'Rustig Stijn', zeg ik tegen mijzelf. Daarnet is alles goed gegaan, met het eventueel voorlezen van een stelling komt het ook wel goed. Tenminste, als het maar niet stelling zeven is; daarin zit een woord dat ik niet uit kan spreken. Maar ach, hoe groot is de kans dat het net die stelling wordt?

De eerste opponent begint zijn bevraging. Gelukkig, geen stelling. Opponent twee begint. 'Could you ask your paronymph to read out...'. Alles om me heen begint de draaien. Hij zei het echt, stelling zeven. Ik schraap mijn keel en begin met lezen. Opgelucht haal ik adem. Volgens mij klonk het best redelijk.

Maar wacht, wat is de zaal onrustig. En wat kijkt Lysanne verbaasd. Glimlachend fluistert ze: 'Eh, volgens mij was het stelling vijf.' In een soort reflex zeg ik snel op wat ik onthouden heb van stelling vijf. Zowat alle woorden zijn anders (hoor ik later), maar de strekking blijkt vergelijkbaar en het debat vervolgt. Terwijl ik oogcontact met de zaal probeer te vermijden, dringt de gebeurtenis langzaam tot me door. Best warm trouwens, zo'n pinguïnpak. De pedel komt binnen. 'Hora est', zegt ze. Ik weet het. Iedereen heeft mijn fout gehoord. Ik adem in en uit. Straks is dit voorbij. Dan gaat de ellende pas echt beginnen. **©**

Stijn van Gils (29) doet promotieonderzoek naar ecosysteemdiensten in de landbouw. Maandelijks beschrijft hij zijn worsteling met het systeem wetenschap.

kort

>> WEPAL EN QUASIMEME Keurmerken jubileren

Wepal en Quasimeme, twee organisaties van Wageningen UR voor de kwaliteitscontrole van laboratoria, vieren donderdag 30 juni hun verjaardag. Wepal bestaat 60 jaar, Quasimeme 25 jaar. Beide organisaties voeren ringonderzoeken uit: ze sturen monsters rond die de 800 deelnemende laboratoria wereldwijd moeten onderzoeken. Wepal doet dat voor bodem-, gewas-, mest- en biomassamonsters, Quasimeme voor monsters van oceaanwater, schaaldieren, vissen en sedimenten. De organisaties, ondergebracht op Nergena aan de Bornsesteeg in Wageningen, werken sinds vijf jaar intensief samen. Tijdens het jubileumfeest wordt vandaag een glas-in-loodraam onthuld met het nieuwe logo dat de samenwerking illustreert.

© RK

>> VOORAANMELDINGEN Nog steeds in de lift

Zo'n 13 procent meer vooraanmeldingen zijn er voor Wageningse bacheloropleidingen ten opzichte van vorig jaar rond deze tijd. Dit blijkt uit de laatste cijfers van Studielink, de website die alle inschrijvingen verwerkt. Voeding en gezondheid heeft op dit moment 140 aanmeldingen. De opleiding heeft een numerus fixus van 150 studenten. Vanaf collegejaar 2017-2018 worden dat er 160. Twee andere bacheloropleidingen hebben vanaf dat moment ook een

numerus fixus: Biotechnologie en Moleculaire levenswetenschappen zeggen niet meer dan respectievelijk 120 en 100 studenten aan te kunnen. Op dit moment staat Biotechnologie op ruim 150 aanmeldingen en Moleculaire levenswetenschappen op 99. **© LvdN**

>> CAMPUS PLAZA Kinderdagverblijf later

Het is nog maar de vraag of er vanaf 1 september een kinderdagverblijf te vinden is in Campus Plaza. Dat meldt de projectontwikkelaar Jos van Schriek van het nieuwe complex. De gesprekken met 'een bekende landelijke speler' zijn nog in volle gang. In het nieuwe gebouw op het terrein van Wageningen UR wonen sinds kort studenten. Vanaf juli komen er winkels in. De enige bekende naam tot nu toe is broodjeszaak Subway. Schriek meldt dat ook drie à vier lokale ondernemers een vestiging in het pand zullen openen. **© VK**

**Bekijk de video
op resource-online.nl.**

PHD-VERKIEZING MOGELIJK TOCH ONJUIST VERLOPEN

- Ruim helft promovendi uitgesloten van stemming
- 'Dat is tegen eerder gemaakte afspraken'

De verkiezingen voor de vertegenwoordiging van de PhD'ers in de WUR Council zijn mogelijk toch niet volgens de regels verlopen. Dit zegt Jeroen Candel, oud-voorzitter van de Wageningen PhD Council. De uitsluiting van een grote groep promovendi is niet in lijn met afspraken die eerder zijn gemaakt met de raad van bestuur, zegt hij.

Candel, momenteel universitair docent bij Bestuurskunde, was twee jaar geleden voorzitter van de Wageningen PhD Council. Samen met de WUR-Council stelde de PhD Council een plan op om promovendi zitting te laten nemen in de medezeggenschapsraad. 'We hadden het mogelijke probleem rondom verkiezingen toen al voorzien en daarom heel uitgebreid de regels rondom de PhD-verkiezingen besproken. Samen met de WUR Council is afgesproken dat alle promovendi die staan ingeschreven bij de Wageningse onderzoeksscholen actief en passief stemrecht hebben, dus ook degenen zonder contract.'

Candel was dan ook verbaasd dat de kiescommissie onlangs besloot dat, hoewel slechts 990 van de ongeveer 1900 promovendi een stemoproep hadden gekregen, de verkiezingen volgens de regels zijn verlopen. 'In alle communicatie met de raad van bestuur staat dat alle PhD'ers mogen stemmen. Het voorstel van de WUR Council hierover is ook geaccordeerd door het bestuur. Dus dat externe PhD'ers zijn uitgesloten van de verkiezingen is naar mijn mening niet in lijn met wat twee jaar geleden is besloten.'

Volgens Candel was iedereen in de WUR Council destijds van mening dat promovendi die in Wageningen werken aan hun promotie, moet kunnen meebeslissen over zaken die alle PhD'ers aangaan, zoals personeelsbeleid en werkplekken. 'Het moet daarbij niet uitmaken wat voor type contract of aanstelling je hebt.'

Candel vraagt zich af of de huidige WUR Council op de hoogte is van de afspraken. 'Bij mijn weten is dit afgesproken met de raad van bestuur. Ik ben dus benieuwd wat de kiescommissie gaat doen. Als blijkt dat het besluit van de raad van bestuur over deelname van promovendi aan de WUR Council niet juist geïmplementeerd is, dan vind ik dat promovendi die nu niet hebben kunnen stemmen dat alsnog moeten kunnen doen. Dat is wel het meest zuiver.'

De WUR Council is momenteel uitgebreid aan het onderzoeken wat er gebeurd is, laat Linda Veldhuizen weten. De promovenda bij Dierlijke productiesystemen is lid van de kiescommissie en nauw betrokken bij de PhD-verkiezingen. 'We komen hier zeker op terug, want het is belangrijk om dit op een goede manier af te ronden.'

ⓁvdN

MEER ONZEKERHEID DOOR FLEXWET

- Beoogde vaste aanstelling komt er vaak niet
- Alternatief is ontslag of payrolling

De vernieuwde Wet werk en zekerheid (Wwz), ook wel flexwet, moet medewerkers sneller laten doorstromen naar een vaste baan. In de praktijk veroorzaakt de wet echter meer onzekerheid, leert een rondgang binnen Wageningen UR.

Medewerkers moeten volgens de Wwz na 3 tijdelijke contracten of 2 jaar (4 voor wetenschappelijk personeel) een vaste aanstelling krijgen, maar werkgevers willen of kunnen die niet altijd bieden. Ze zijn bijvoorbeeld niet zeker van toekomstige financiering of vinden de gewerkte periode te kort om de opgebouwde expertise te beoordelen. Hierdoor verliezen mensen juist hun baan of kunnen ze alleen via payrolling – een interne uitzendconstructie – hun werk blijven doen.

In de opinierubriek MI op pagina 22 beschrijft universitair docent Peter Tamas de situatie als een vorm van 'ideologische explotatie'. 'Ambiteuze mensen zijn makkelijk uit te buiten.' Maar ook hoogleraar Han Zuilhof is als werkgever ongelukkig met de situatie. Hij vindt de maximale tijd dat hij mensen tijdelijk mag aannemen te kort.

Resource sprak bij de rondgang ook verschillende medewerkers die in de laatste fase van hun laatste tijdelijke contract zitten en in grote onzekerheid verkeren. Ze geven aan dat dit energie vreet. Geen van hen durft er echter in *Resource* over te vertellen, ook niet anoniem, uit angst de eigen glazen in te gooien. Het betreft mannen en vrouwen, bij een instituut en de universiteit, met een Nederlandse en een buitenlandse achtergrond. Ⓜ YdH

Lees ook de opinierubriek MI op p.22. Daarin onder meer een reactie van directeur Human resources Ingrid Lammerse.

FOTO: GUY ACKERMANS

NOOTJES TWEE PUNT NUL

Noten en pinda's. Er was geen ontkomen aan afgelopen maandag in de kantine van gebouw Orion op de campus. Tientallen studenten Food quality and design presenteerden hun nootjesvariant aan fabrikant Duyvis. In een extra krokant jasje, als hagelslag of als balletjes met een softe kern. Uitgangspunt was om dit gezonde voedingsproduct op een nieuwerwetse manier te presenteren, zowel fysiek als digitaal. Ⓜ EVL

WAGENINGEN UR KLIMAATNEUTRAAL

- CO₂-voetafdruk voor het eerst gecompenseerd
- Voornamelijk dankzij opbrengst windmolens

Wageningen UR mag zich voor het eerst een klimaatneutrale organisatie noemen. Dat betekent dat de complete CO₂-voetafdruk wordt gecompenseerd. Dit is grotendeels te danken aan de gunstige opbrengsten van de WUR-windmolens in Lelystad afgelopen jaar.

In 2010 werd voor het eerst een CO₂-voetafdruk van de organisatie gemaakt. Destijds was die afdruk nog 73 kiloton CO₂. Daarvan werd 26 kiloton gecompenseerd. Afgelopen jaar bedroeg de voetafdruk 43 kiloton CO₂ en die werd voor het eerst meer dan gecompenseerd. Die compensatie komt voor een groot deel op het conto van de

windmolens van Wageningen UR in Lelystad. De molens leverden afgelopen jaar bijna een kwart meer (totaal 77,5 miljoen kWh) aan

stroom op. De voetafdruk van WUR profiteert bovendien van een verandering in de landelijke kentallen die worden gebruikt om de CO₂-

emissies te berekenen. 'Per saldo pakt dat voor ons voordelig uit', zegt energiecoördinator Michiel van der Wal.

Maar de bedrijfsvoering is de afgelopen jaren ook duurzamer gemaakt. Een grote slag werd vijf jaar geleden geslagen toen alle elektriciteit groen werd ingekocht. Daarvoor bepaalde het energiegebruik van de gebouwen nog 70 procent van de voetafdruk. De verhuizing naar energiezuinige nieuwbouw op de campus heeft daarnaast sterk bijgedragen aan het verkleinen van de voetafdruk. Gebouwen nemen in de jongste voetafdruk nog maar een derde van de emissie voor hun rekening. Opmerkelijk in die afdruk is het kerosineverbruik. De zakelijke vliegkilometers zijn goed voor liefst een kwart van de voetafdruk. Dat is bijna twee keer zoveel als de voetafdruk door het reguliere woon-werkverkeer. **✎ RK**

EETBARE MARS-GROENTEN ZIJN 'HOT'

Je hebt overal over de wereld de kranten gehaald, maar nauwelijks de Nederlandse media. Hoe kan dat?

'Mars One zou de publiciteit doen, maar dat is wat misgelopen. Het Nederlandstalige persbericht ging daarom pas op maandag uit.'

Is de Nederlandse pers Marsmoe?

'Ik denk van niet. Ik was zaterdag wel op het Jeugdjournaal. Ze belden me 's ochtends op toen ik in de supermarkt boodschappen stond te doen. Gelukkig kan ik ook in het weekeinde in de kas. 's Middags zijn ze komen filmen. Presentatrice Tania Sour heeft rucola geproefd. Dat was een primeur. Woensdag (gisteren dus, red.) komt ZAPP opnamen maken en de eerste radijsjes proeven. Om half zes zaterdagochtend werd ik door BNN uit bed gebeld. Dat was overigens afgesproken hoor, maar ik was het vergeten.'

Helpt al die aandacht?

'Jazeker, de giften op de crowdfunding-site stromen daarna meteen weer binnen. Relatief veel mensen die een tientje geven. Maar dat is prima. Dat betekent dat het project breed gedragen wordt. Het geld komt echt van over de hele wereld. Mijn Facebook- en Twitterberichten kan ik al niet meer bijhouden.' **✎ RK**

Wie? Wieger Wamelink
Wat? Trok internationaal de aandacht met zijn teeltproeven op Mars- en maangrond
Waarom? Testen hebben aangetoond dat zijn groenten veilig zijn om te eten

AID 2016

Food & Music Festival

HOTTUB HEROES - DR. ROBINSON

HEAVYLIGHT - INTENSE 0317

WEDNESDAY 24-08-2016

PRESALE €4

WWW.AIDWAGENINGEN.NL

DOORSALE €5

THIS IS AN 18+ EVENT. BRING YOUR ID CARD + STUDENT CARD. NO DRINKING UNDER 18

LOKSTOF MOET ZWEMMERSJEUK VOORKOMEN

- Waterschappen willen oplossing voor overlast
- Alterra-onderzoeker gaat larven wegvangen

In een klimaatkamer van Alterra staan zes bakken met poelslakken die een paar dagen geleden nog in een meertje bij Emmeloord zwommen. Een deel van deze slakken heeft *Trichobilharzia* aan boord, de parasiet die zwimmersjeuk veroorzaakt. Ecoloog Marieke de Lange gaat uitvogelen waarom wij mensen interessant zijn voor de larven (cercariën) van deze parasiet, die de slak als gastheer gebruiken.

In het voorjaar, als het water warm genoeg is, zwermen de cercariën en masse uit, op zoek naar een watervogel. In de vogel legt de volwassen geworden platworm zijn eitjes. Die komen via de poep in het water, ontwikkelen zich tot kleine larfjes (miracidia) en gaan weer op zoek naar een slak als gastheer. Dat de cercariën ons ook als

gastheer zien, is een vergissing; het beestje kan onze bloedbaan niet binnendringen. Maar je krijgt er wel akelige bultjes en dito jeuk van.

Volgens De Lange trekken wij mogelijk cercariën aan doordat we linolzuur uitscheiden. 'Dat is tenminste zo bij de tropische bilharziavariant.' Ze gaat testen of die vlieger ook opgaat voor de Hollandse cercariën. Daarnaast worden cholesterol en ceramide als lokstof getest.

Als een van de lokmiddelen werkt, opent zich een weg om de larven te vangen. 'Het idee is om touwen in linolzuur te drenken en die aan een boeilijn om zwemwater te spannen', legt De Lange uit. Met een soort gordijn van touwen wil ze het water schoonvissen.

De Lange doet het onderzoek in opdracht van zes waterschappen en twee recreatieondernemers. Waterschappen krijgen regelmatig klachten over zwimmersjeuk. De Lange: 'De ervaring is dat de klachten de laatste 5 tot 10 jaar toeneemen.' **R RK**

FOTO: GUY ACKERMANS

Van de honderden poelslakken die ecoloog Marieke de Lange heeft gevangen, draagt een deel de parasiet *Trichobilharzia* bij zich.

BEWEEGPROGRAMMA IN BUURT BEREIKT LAAGOPGELEIDEN

- Veel deelnemers met niet-Nederlandse achtergrond
- Blijvend programma werkt het beste

Buurtgerichte beweegprogramma's bereiken de sociaal kwetsbare groepen waarvoor ze bedoeld zijn. En doorlopende programma's werken beter dan korte. Die conclusies trekt Marion Herens in haar proefschrift. Ze promoveert op 23 juni bij Maria Koelen, hoogleraar Gezondheid en maatschappij.

'Twee derde heeft een niet-Nederlandse achtergrond – met 29 verschillende herkomstlanden – de helft heeft alleen basisschool en iets minder dan de helft heeft een laag inkomen', somt Herens de kenmerken op van de deelnemers

aan de door haar onderzochte beweegprogramma's. In totaal volgde ze gedurende anderhalf jaar 270 mensen uit 19 beweeggroepen in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam, Tilburg, Helmond, Hengelo en Enschede.

Buurtgerichte beweegprogramma's zijn onder meer bedoeld om gezondheidsverschillen tussen mensen uit hoge en lage sociaal-economische groepen terug te dringen. Het idee daarbij is dat mensen met een lage sociaal-economische status minder bewegen dan de gemiddelde Nederlander. 'Maar daar heb ik geen bewijs voor kunnen vinden', zegt Herens.

Een andere opvallende vinding was dat de deelnemers niet méér gaan bewegen door aan een programma mee te doen. Wel vond Herens dat de mensen die meer bewogen in hun vrije tijd – zoals in

de beweeglessen – zich gezonder voelden en meer plezier hadden in het bewegen dan de mensen die niet meer meededen met het beweegprogramma. De afhakers bleken na een jaar ook meer gezondheidsklachten en een hogere BMI te hebben dan de volhouders.

Verder scoorden de mensen die meededen aan korte trajecten van

tien tot twaalf weken na een jaar slechter dan de deelnemers aan blijvende programma's, constateert Herens. 'Het idee is vaak: als ze eenmaal in beweging zijn, blijven ze wel bewegen. Maar zo werkt het niet voor deze groep. Deze mensen stromen niet door naar het reguliere sportaanbod in de buurt.' **Anj**

FOTO: CLAUDIA KAMERGODSKI

VANGSTVERBOD PALING BLIJKT TERECHT

- Eter van wilde paling krijgt veel gif binnen
- Studie toont hoge waarden pcb en dioxine

Mensen die veel paling uit onze vervuilde rivieren eten, hebben hoge gehalten dioxine- en pcb-achtige stoffen in hun lijf. Dat blijkt uit onderzoek van promovendus Myrthe van den Dungen.

Sinds 2011 is er een vangstverbod voor paling van kracht in een groot deel van het Nederlandse oppervlaktewater. Het sediment van met name het stroomgebied van de Maas en de Rijn is te vervuild met dioxines en pcb's (polychloorbifenylen). Paling uit die wateren overschrijdt de veilig geachte waarden ruimschoots.

Van den Dungen's onderzoek onder tachtig regelmatige palingeters – voornamelijk vissers en handelaren – toont aan dat het vangstverbod meer dan terecht is. Deze mannen eten minimaal 150 gram paling per maand en een deel van hen had paling op uit de verontreinigde gebieden.

De eters van 'vuile paling' bleken gemiddeld 2,5 keer hogere gehalten aan dioxineachtige stoffen in hun lichaam te hebben dan de eters van 'schone paling'. Het gehalte aan pcb's en hormoonverstorende pcb-metabolieten was tot wel 10 keer hoger. Beide waarden liggen boven

de als veilig aangenomen waarde. 'Met name van de pcb-gehalten ben ik wel geschrokken', zegt Van den Dungen.

Ze onderzocht ook effecten op het DNA van de palingeters. Daarbij keek ze naar methylering, een verschijnsel dat in verband wordt gebracht met diverse ziektes. Ze vond verschillende genen die betrokken zijn bij kanker en de werking van het immuunsysteem die anders waren gemutyleerd. Dat wijst volgens Van den Dungen op een mogelijk effect van de aange troffen verontreinigingen op de gezondheid.

Desondanks is er volgens de toxicoloog geen reden voor paniek. Basale gezondheidstesten brachten geen ziektes aan het licht. 'De veilige waarden zijn gericht op het beschermen van de meest gevoelige personen: moeders en hun ongeboren baby's.' Dat wil overigens niet zeggen dat er geen gezondheidseffecten kunnen voorkomen. 'Meer subtiele negatieve gezondheidseffecten kunnen op basis van onze resultaten niet worden uitgesloten, en op basis van de literatuur zelfs worden verwacht.'

Het advies van Van den Dungen is daarom duidelijk: eet geen paling uit gebieden waar het vangstverbod van kracht is. Overigens komt 95 procent van de in ons land verkochte paling uit kwekerijen. Hoeveel zelfgevangen paling door sportvissers toch wordt gegeten, is niet bekend. **Ⓜ RK**

VISIE <<

Wateroverlast kan energie opleveren

Landbouworganisaties luiden de noodklok vanwege de extreme regenval en roepen om maatregelen tegen wateroverlast. Die maatregelen zijn allang genomen, reageert Alterra-onderzoeker Cees Kwakernaak. We moeten nu slimme combinaties maken, bijvoorbeeld van waterberging en energieopwekking.

Welke maatregelen zijn al genomen?

'Vijftien jaar geleden is het programma Waterbeheer 21ste eeuw vastgesteld, om de verwachte effecten van de klimaatverandering op te vangen. Daarin zit ook een aanpak van de verwachte wateroverlast. Dat programma is al enige jaren in uitvoering. Er zijn waterbergingsgebieden ingericht om tijdelijk overtollig water op te slaan en gemeenten hebben de inlaat van regenwater op het riool afgekoppeld, om te voorkomen dat het riool overbelast raakt bij zware buien.'

Meer maatregelen zijn niet mogelijk?

'Als je ook de meest extreme regenval wilt opvangen, kost dat kapitalen. Daar is nu niet voor gekozen. Onderdeel van het huidige beleid is bewustwording: mensen moeten gaan begrijpen dat ze soms last krijgen van extreme neerslag en droogte. Wel zijn we aan het kijken wat je nog meer kunt met een waterbergingsgebied dat twee tot vijf dagen per jaar onder water staat. Zo doen we nu een proef met waterberging als energiebuffer. Als de elektriciteit goedkoop is, pomp je water uit de rivier in de waterberging. Als de energieprijs hoog is, laat je dat water weer weglopen langs de turbine en win je de energie terug. De waterberging moet natuurlijk niet vol staan als er veel regen aankomt, maar daar kun je op anticiperen.'

Hoe moet het verder met Limburg?

'In Limburg wateren veel kleine beken af in de Maas. Juist op die plekken, waar veel bebouwde kernen zijn, kan wateroverlast ontstaan. Dat kun je voorkomen met het bovenstrooms vasthouden van water en een bergingsgebied benedenstrooms. Overigens kan het door de klimaatverandering ook lange perioden droog zijn, en dat kan een nog groter probleem zijn. Daarom moet je waterbergingsgebieden wellicht ook gebruiken als voorraadbassins voor droge perioden.' **Ⓜ AS**

DEODORANT WEERT MALARIAMUG

- **Mug vindt alleen onbespoten oksel lekker**
- **Antimuggenzeep in zicht**

Malariamuggen houden niet van deodorant, ontdekte entomoloog Niels Verhulst. Als ons zweet deodorant bevat met een bepaalde chemische verbinding, zijn we minder aantrekkelijk voor de insecten.

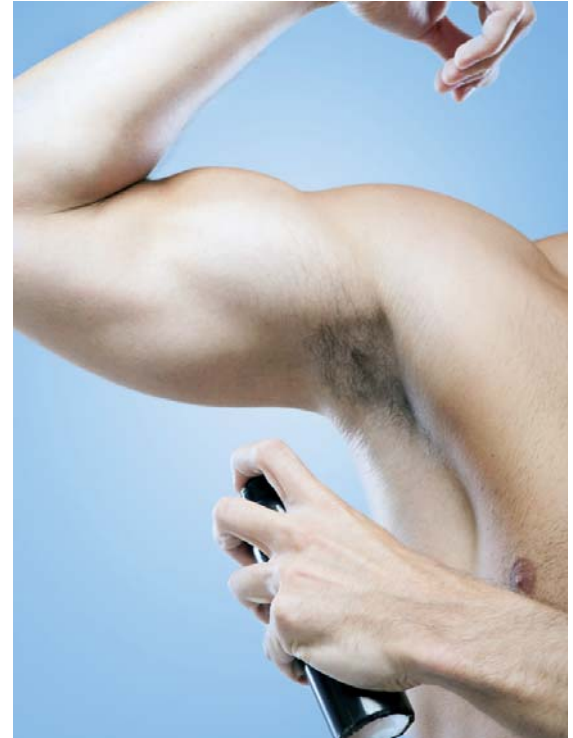
Verhulst doet al jaren onderzoek naar geurstoffen waar malariamuggen op afkomen en dacht lange tijd dat de insecten een voorkeur hadden voor voetengeur. Nieuw onderzoek geeft echter een ander beeld. Daarbij kregen proefpersonen wattenschijfjes op hun voeten, handen en oksels om hun geuren te verzamelen. In een windtunnel testte Verhulst welke geuren de muggen het meest aantrekkelijk vonden. Ook bepaalde hij de samenstelling van de geuren. 'De geursamenstelling van onze oksels is totaal anders dan van onze voeten. We za-

gen dat de muggen de okselgeuren minder aantrekkelijk vonden dan van de voeten.'

Uit de geuranalyse bleek vervolgens dat in de geurmengsels uit de oksels componenten van deodorant zaten. 'We hadden de proefpersonen gevraagd om 24 uur voor de proef geen deodorant te gebruiken, maar dat was kennelijk niet genoeg. Toen we de proef herhaalden met de voorwaarde dat de proefpersonen vijf dagen voor de test geen deodorant en geparfumeerde producten mochten gebruiken, waren de okselgeuren net zo aantrekkelijk als de voetengeuren.'

Conclusie: de deodorant verlaagt onze aantrekkelijkheid voor malariamuggen. Met name de verbinding isopropyl-tetradecanoate zorgde voor dit effect, meldt Verhulst deze maand in het tijdschrift *Scientific Reports*.

Verhulst pleit voor vervolgonderzoek, zodat fabrikanten op termijn bijvoorbeeld 'antimuggenzeep' kunnen ontwikkelen voor de Afrikaanse markt. **AS**

VOL GEVOEL MET BIJNA LEGE MAAG

- **'Dikkig' mondgevoel verzadigt**
- **Effect op overeten nog onduidelijk**

Het gevuld zijn van de maag is niet doorslaggevend voor de verzadiging die voedsel geeft. Een 'dikkig' mondgevoel verzadigt ook. Dat concluderen promovendus Guido Camps en collega's van de leerstoelgroep Sensoriek en eetgedrag in

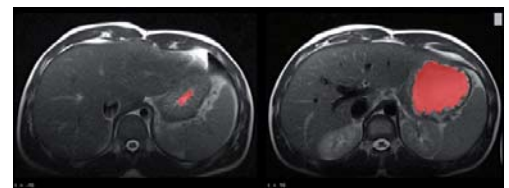
het *American Journal of Clinical Nutrition*.

In het onderzoek van Camps en co dronken vijftien gezonde jonge mannen op een nuchtere maag een halve liter zuivelshake waarvan de energiewaarde en dikte verschilden. Met de drankjes in hun maag moesten ze anderhalf uur stilliggen in de MRI-scanner van Wageningen UR en Ziekenhuis Gelderse Vallei. Op de scans was het proces van maaglediging te volgen. Tegelijkertijd beoordeelden de proefpersonen om de zoveel tijd hoe vol ze zich voelden en hoeveel honger en dorst ze hadden.

'Bij twee shakes ging het zoals verwacht', zegt Camps. 'De dikke shake van 500 kcal bleef lang in de maag en zorgde lang voor een vol gevoel, terwijl de dunne shake van 100 kcal kort in de maag bleef en kort verzadigde.' Verrassender waren de andere uitkomsten 'Bij de dunne shake van 500 kcal voelden de mensen zich niet

vol, terwijl hun maag wel lang vol zat. En de dikke shake van 100 kcal was al snel uit de maag vertrokken, maar de mannen voelden zich nog vol en hadden minder honger. Oftewel: het lijkt alsof dat dikkige gevoel van de shake in je mond belangrijker is voor de verzadiging, dan datgene wat er daadwerkelijk in je maag zit.'

De vraag is of dit effect groot genoeg is om te zorgen dat mensen minder gaan eten. In de proef mochten de mannen na het onderzoek nog zoveel ham-kaasbiterhammen eten als ze wilden. De gegeten hoeveelheden verschilden niet significant na de verschillende shakes. 'Dat kun je negatief uitleggen', zegt Camps, 'maar ook positief, want de proefpersonen gaan niet compenseren voor de calorieën die ze hebben gemist.' **AnJ**

Een lege maag voor het drinken van de shake (links) en een volle erna.

Een oproep van *Resource* leverde creatieve oplossingen op voor het bestekprobleem. Al deed een enkeling het ook af als een 'kulonderwerp'. Praat mee op resource-online.nl of mail naar resource@wur.nl.

REACTIES OP...

RESOURCE-ONLINE.NL

STATIEGELD OP JE LEPEL

Het bestek van de cateraars op de Wageningse campus verdwijnt bij bosjes. Vooral vorken en lepels worden – al dan niet bewust – massaal ontvreemd. In het magazine en een video op de website vroeg *Resource* lezers om oplossingen.

Wat een 'kulonderwerp', vindt **Hans**. 'Dit soort zaken gebeuren overal, zijn vrij normaal en niet noemenswaardig.' **Henk** gaat nog een stapje verder. 'Dit is echt verloedering van een universiteitsblad. Zoveel aandacht voor het bestek van de cateraar. *Resource* maakt zichzelf belachelijk.' 'Dus diefstal is een kulonderwerp?', riposteert **Kazan**. 'Leer je gewoon eens te gedragen!'

Gelukkig kwamen er ook oplossingen binnen. **Man man man**: 'Statiegeld erop. Bestek (met logo) alleen (en tegen betaling) bij de kassa

verkrijgbaar. Bij het weggaan simpel terug te krijgen in de vorm van aan waardebon, die weer bij de catering kan worden ingeleverd.' 'Chippen? GPS? *Bring your own*? Er zijn legio mogelijkheden. Studenten kunnen wel wat hebben, behalve kritiek', reageert **Criticaster**.

Vasiliki Akridopoulou stelt een onderpand voor, dat studenten bij de kassa achter moeten laten als ze bestek willen. 'Maar deze optie moet nog wel wat verder worden uitgewerkt.' **Michelle Wong** stelt voor dat er een klein bedrag bovenop de maaltijdprijs komt als je bestek wilt gebruiken. Dat kun je dan terugkrijgen als je het bestek retour brengt. **Henk Parmentier** adviseert helemaal geen bestek meer aan te bieden. 'De universiteit deelt toch ook geen schrijfmateriaal uit?'

'Zorg voor een fancy spork', reageert **Oberon Berlage**. Dat is een vork en lepel ineen. 'Een kleine investering die je eruit kunt halen door een jaar lang korting te krijgen op maaltijden waar je bestek voor nodig hebt.' **Zoete Lieve Gerritje** heeft het laatste woord. 'Het probleem is vanuit bedrijfseconomisch perspectief veel te klein om er zo'n groot punt van te maken. Als je naar de aantallen gestolen couverts kijkt, mag een oplossing maximaal 10 euro per kantinedag kosten, oftewel nog geen twintig minuten extra werk per dag.' **Ⓡ RK**

Kuch gokt dat de ontevredenheid deels wordt veroorzaakt door een cultuurverschil. 'Veel internationale studenten verwachten dat een dokter altijd een medicijn voorschrijft, terwijl dokters in Nederland er standaard van uitgaan dat het wel overgaat.' **Promovenda** merkt op dat het probleem ook bij PhD'ers speelt. 'Buitenlandse collega's hebben geen idee dat er zoiets als een huisarts of huisartsenpost bestaat. Ze gaan bij hoge koorts 's nachts op de fiets naar de eerste hulp.' Volgens haar mag ook wel gezegd worden dat er huisartsen zijn die meestal niets doen. 'Ze zouden op zijn minst even kunnen kijken of onderzoeken, voordat ze een klacht vanachter hun bureau afserveren als gezeur.' Ten slotte ergert ze zich aan het feit dat de universiteit buitenlandse PhD'ers een goedkope studentenzorgverzekering aansmeert, die niet past bij de doelgroep', waardoor belangrijke zaken, zoals geboortezorg, niet worden vergoed. **Ⓡ LdK**

ZORGEN OVER ZORG

Wageningse studenten vinden niet altijd goed hun weg in de plaatselijke gezondheidszorg en voelen zich soms niet serieus genomen door de huisarts. Dat blijkt uit een enquête van studentenraadsfractie S&I (zie ook p. 27).

Alles voor de Spelen

De Olympische Spelen van komende zomer hebben een Wagenings tintje. Tussen al die topsporters in Rio loopt straks in elk geval student Gezondheid en maatschappij Nadine Visser en mogelijk ook haar studiegenoot Eva Hovenkamp. De komende maand bestaat hun leven voornamelijk uit trainen. En kaarten.

tekst Linda van der Nat foto's Guy Ackermans

Alles op sportcentrum Papendal, in de bossen bij Arnhem, ademt Olympische Spelen. Een groot matrixbord bij de ingang telt af tot de openingsceremonie op 5 augustus en bij de ingang van de atletiekhal staat een bord met alle Nederlandse topsporters die hun ticket al op zak hebben.

Het sportcomplex is momenteel het tweede thuis voor de Wageningse studenten Nadine Visser en Eva Hovenkamp. De twee trainen hier bijna dagelijks om in topvorm te raken voor de Olympische Spelen. Meerkamper Nadine Visser heeft al een plek veroverd in de Nederlandse selectie, sprinter Eva Hovenkamp zit nog op hete kolen. Als zij met de estafetteploeg goed presteert op de 4x400 meter bij de Europese kampioenschappen, begin juli in Amsterdam, is een ticket naar Rio binnen handbereik.

EXPLOSIEF

Op regenachtige dagen zoals vandaag traint de atletiekselectie binnen. Op de eerste verdieping van de Arnhemhal is een 130 meter lange indoorbaan, waar de atleten hun starts, tempo's en 100 meter kunnen oefenen. Het is rustig vandaag. Op normale dagen is het volle bak, vertelt Hovenkamp. Nu zijn zij, Visser en haar trainingsmaatje annex wereldkampioen Dafne Schippers aanwezig, plus een paar mannelijke atleten en een groepje rolstoelatleten. Rustig bouwen ze hun training op. Hoewel het aangenaam koel is in de hal, gaan de vestjes en shirts al snel uit. Om lijven te onthullen waarop geen grammetje vet is te zien.

Visser gaat vandaag voor het eerst weer wat lopen. De 21-jarige meerkamper heeft al een tijd last van blessures. Eerst een beginnende stressfractuur in haar kuitbeen, nu een overbelaste hamstring. 'De ene blessure volgt de andere op,' vertelt ze, terwijl ze haar trainingsbroek uitrekt. 'Het herstelt allemaal wel redelijk snel, maar er komt

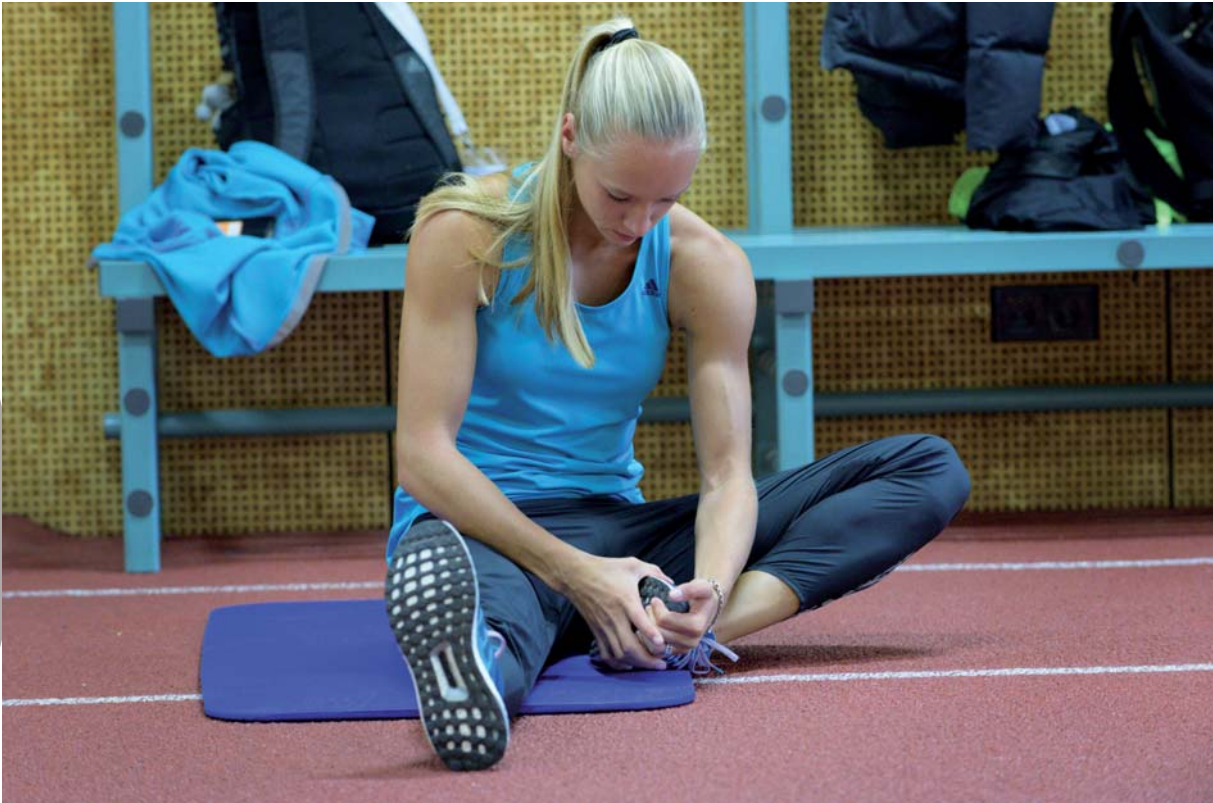
telkens weer iets nieuws. Ik ben heel explosief en blijkbaar staat er altijd veel spanning op mijn spieren. Dat is mijn kracht, maar misschien dus ook zwakte.'

Visser mag nu niet volop sprinten en springen, maar is desondanks optimistisch over haar herstel. 'Ik weet dat als ik straks weer fit ben, ik op tijd weer in vorm kan zijn.'

LOSLOPEN

Hovenkamp doet vandaag ook rustig aan. Ze heeft net de Nederlandse kampioenschappen achter de rug en geen trainingsverplichtingen. Wat stretchen, een beetje 'loslopen', even op de hometrainer, langs de fysio, dat is het wel. De komende dagen moet ze wel flink aan de slag: terwijl ze normaal voornamelijk 100 en 200 meter loopt, traint Hovenkamp nu op de 400 meter. Het zou een stunt zijn van de 19-jarige blondine als ze uiteindelijk meegaat naar Rio, want vorig jaar liep ze nog bij de junioren. 'Ik ben nu eerstejaars senior, dus ik had me gericht op het EK onder de 23 in 2017. Ik dacht dat de Europese kampioenschappen en de Olympische Spelen nog niet voor mij waren weggelegd. Als je me vier of vijf maanden geleden had gevraagd of ik een kans maakte om naar Rio te gaan, had ik "sowieso niet" gezegd.'

Visser en Hovenkamp studeren allebei Gezondheid en maatschappij in Wageningen, al zijn ze momenteel weinig op de campus te vinden. Hovenkamp, eerstejaars, volgt twee keer in de week nog een hoor- en werkcollege. Visser, derdejaars, heeft haar studie in februari tijdelijk stilgelegd. 'Ik wilde me volledig op de sport focussen. In september ga ik gewoon weer beginnen.' Hovenkamp vindt het juist prettig iets naast de sport te hebben. 'Als het dan even niet lekker gaat met het lopen, kan ik me op iets anders richten. Gezondheid en maatschappij is gelukkig niet een heel pittige studie; als ik het boek lees en een samenvatting maak van de collegeaantekeningen, dan haal ik het tentamen wel.'

Eva Hovenkamp: 'Vijf maanden geleden dacht ik nog dat ik geen kans maakte om naar Rio te gaan.'

Nadine Visser: 'Ik vind het heerlijk om te voelen dat ik snel over een horde heen ga.'

FIJNE STUDIEADVISEUR

Wageningen is een goede universiteit voor topsporters, vinden ze. 'Ik hoef niet een bepaald aantal studiepunten te halen en ik mag langer over de studie doen', zegt Visser. 'Ik heb bovendien een heel fijne studieadviseur, met wie ik elk jaar een planning maak over welke vakken ik wanneer volg.' Die planning gebruikt Hovenkamp nu ook om studie en sport te combineren. 'Daarnaast heb ik veel mailcontact met docenten', voegt Hovenkamp toe. 'De meesten zijn soepel, vinden alles prima zolang je maar je dingen op tijd inlevert.'

Nadine Visser**'Op toernooien zie je echt alle atleten kaartspelletjes doen'**

Door het strakke trainingsschema maken de atleten weinig mee van het studentenleven. Alcohol drinken ze niet, studiegenoten spreken ze niet buiten de colleges en feestjes of activiteiten laten ze aan zich voorbijgaan. Hun vriendenkring zit voornamelijk op Papendal. Visser: 'We hebben hetzelfde trainingsschema dus we eten regelmatig 's avonds samen, gaan naar de bioscoop of doen spelletjes. Ik ben een echte spelletjesfanaat, maar dat zie je heel vaak in de atletiek. Alle atleten vinden het leuk. Op toernooien zie je echt iedereen kaartspelletjes doen.' Hovenkamp: 'De andere atleten zijn een tweede familie

geworden; je ziet elkaar vaker dan je eigen ouders. Je kunt ook niks geheimhouden hier, binnen *no time* wist iedereen dat er een leuke jongen bij mij in huis woonde.'

Want hoewel haar ouders dichtbij Wageningen wonen, heeft Hovenkamp er toch voor gekozen om op zichzelf te gaan wonen. 'Ik heb een kamer in een studentenhuus in Renkum. En in het souterrain woont dus een jongen die sinds een paar maanden mijn vriend is.'

VOOR HET BLOK

Hovenkamp en Visser doen allebei al sinds hun jeugd aan atletiek. Al snel werd duidelijk dat ze talent hadden en deden ze mee aan landelijke en internationale jeugdwedstrijden. Inmiddels strijdt Visser met de besten van de wereld. Hordelopen is haar favoriete onderdeel. Zelfs nu ze geblesseerd is, vliegt ze probleemloos over de horden. 'Ik vind het gewoon het leukst om te doen, en het zal uiteraard grotendeels komen doordat ik er goed in ben. Dat maakt iets vaak automatisch leuker. Ik vind het heerlijk om te voelen dat ik snel over een horde heen ga en snelheid opbouw in een race.' Toch denkt ze momenteel niet aan een specialisatie. 'Ik houd van de diversiteit van de meerkamp. Bovendien kan ik me nog zoveel verbeteren op de werponderdelen en hoogspringen, dat het zonde zou zijn om me te specialiseren. Het is elk jaar weer heel gaaf om te zien hoe ik vooruitga.'

De twee atletes hebben allebei hun eigen manier om om te gaan met de spanning van wedstrijden en grote toernooien. 'In de *call room* moet je een kwartier tot een halfuur wachten tot je richting de startblokken mag', vertelt Hovenkamp. 'Ik ga dan nog een keer naar de wc, leg opnieuw een dubbele knoop in mijn veters en drink nog wat.' Visser vindt het fijn om in de *call room* nog even

Nadine Visser kampt met een overbelaste hamstring.

leuk en gezellig te doen. ‘Sommige mensen gaan al helemaal in hun eigen wereldje zitten, maar ik wil graag mensen om mij heen. Alles om nog even niet die spanning te voelen. Ik kan best zenuwachtig zijn voor een belangrijke wedstrijd en dan vind ik het lekker om nog even te ontspannen. Pas als ik de baan oploop, is er focus.’

Ook Hovenkamp is ‘nogal van de gezelligheid’. ‘Mijn trainer zei tegen me dat ik wel wat meer haar op mijn tanden mag krijgen voor de start. Ik sta daar gewoon met een lach een beetje om me heen te kijken. Sommige atleten sluiten zich helemaal af, maar ik weet niet of dat voor mij de manier is. Ik maak graag nog even een praatje ter ontspanning. Pas als ik voor het blok sta, gaat er bij mij een knop om. Ik probeer me dan boos te maken, zodat ik na het startschot heel fel mijn eerste stappen kan zetten. Door een hard maar kort contact met de baan krijg je veel energie van de baan terug. Meestal weet je meteen of je een goede reactie had na het startschot en voel je of je lekker in de race zit.’

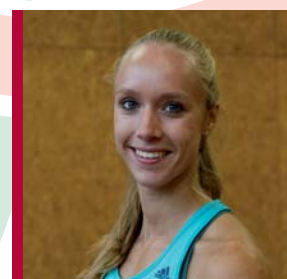
NULGEVOEL

Tijdens de race probeert Hovenkamp niet na te denken. ‘Je hebt geen tijd om na te denken over je techniek of over de lengte van je passen. Ik vind dat lastig, want je leert tijdens de training zoveel dingen die je wil toepassen in je wedstrijd. Maar je moet gewoon als eerste over die streep, maakt niet uit hoe, want je krijgt geen tweede kans.’

Visser: ‘Over het algemeen hoor je vaak van atleten dat bij een mindere race allerlei gedachten door hun hoofd schieten en bij een goede race niet. Als ik de blokken in moet, denk ik nergens meer aan, behalve “reageren op het startschot”. Bij een technisch onderdeel is dit minder het geval. Vooral bij het werpen kan ik vlak voor de worp nog wel aan iets technisch denken waar ik op moet letten.’

Hoewel het moeilijk is om zonder verwachtingen naar een groot toernooi als de Olympische Spelen te gaan, proberen beide atletes hun dromen te temperen. Hovenkamp: ‘Als ik mee mag naar de Olympische Spelen, dan ben ik daar niet om te shinen zoals Dafne Schippers. Zo snel ben ik gewoon niet. Als je weet dat je het groentje bent tussen de toppers, ben je veel meer ontspannen. Eigenlijk moet ik er met een nulgevoel naartoe. Als ik mezelf in de underdogpositie zet, kan ik het alleen maar goed doen.’

Eva Hovenkamp
**‘Als ik voor het blok sta,
 gaat er bij mij een knop om’**

Visser: ‘Ik houd er niet van om te zeggen dat ik de top-zoveel wil halen. Het zijn slopende dagen, je begint ’s ochtends vroeg en eindigt ’s avonds laat. Ik leg, net als de meeste andere atleten, de lat doorgaans heel hoog voor mezelf, maar in het circus van de Olympische Spelen wil ik niet teveel focussen op een persoonlijk record. De meerkamp begint met hordelopen en aangezien dat mijn beste onderdeel is, moet ik het dan laten zien. Dus het zou heel gaaf zijn als ik dat goed doe. Als daarna het hoogspringen – tijdens de trainingen mijn moeizaamste onderdeel – klaar is, kan ik ontspannen door naar de rest.’ ⑥

**Bekijk de video op
 resource-online.nl.**

VAN BOVEN

Verhuizen. De bedwelmende geur van nieuwe vloerbedekking, geen eigen werkplek meer, te veel lawaai op de gang of te weinig stopcontacten. Die nieuwe bewoners van Helix komen het allemaal tegen. Maar je kunt het ook anders bekijken. Inspirerende nieuwe burens, eindelijk daglicht op je bureau, een dromerig uitzicht, een gloednieuw kopieer- en koffieapparaat om de hoek. En: een bijzondere plek om te lunchen of bij te kletsen. EvL, foto Sven Menschel

**Bekijk de hele fotoserie
op resource-online.nl.**

‘Afrekenencultuur schaadt Alterra’

Onderzoeksinstituut Alterra gaat de rode cijfers te lijf door zestig personeelsplaatsen te schrappen en verliesgevende projecten te weren. Logische, verwachte maatregelen. Maar die gaan alleen helpen als ook de cultuur verandert, oordelen medewerkers. ‘Alterra is nu vierhonderd eenmansbedrijfjes die hun targets moeten halen.’

tekst Albert Sikkema foto Sven Menschel

Ze hadden wel zien aankomen dat Alterra moet bezuinigen. ‘We hebben te weinig opdrachten, te weinig werk’, zegt Tia Hermans. ‘Alterra is te groot voor de markt’, vindt Mirjam Hack. ‘We kunnen moeilijker projecten vinden’, stelt Cees Kwakernaak. ‘We moeten een keer met de billen bloot’, zegt Marieke de Lange.

Maar ze waren wel verrast door de omvang van het tekort vorig jaar: zo’n 4 miljoen euro. In de

jaren daarvoor gingen ook geregeld alarmbellen af, maar dan viel het verlies aan het eind van het jaar meestal mee, bijvoorbeeld omdat er vlak voor kerst nog flink wat declaraties werden ingediend bij opdrachtgevers. Maar in 2015 kwam de meevaller niet. Door de overgang naar een nieuw financieel systeem was er lange tijd geen goed zicht op de inkomsten en uitgaven. Daarna bleek dat de financiële problemen van de afgelopen jaren zich hadden opgestapeld.

Dat heeft Bram de Vos, de nieuwe directeur van de Environmental sciences group (ESG) waar Alterra deel van uitmaakt, nu duidelijk gemaakt. En dat wordt gewaardeerd door het personeel. De Vos, meestal aangeduid als Bram, heeft veel krediet. Het gewezen hoofd van het Centrum Bodem, die in augustus vorig jaar directeur werd, is voor veel Alterranen 'een van ons'. Bram draait er niet omheen, is open en eerlijk, stelt zich kwetsbaar op en vraagt je mening. En wat ook wordt gewaardeerd: hij veegt de trap van boven schoon. Enkele financiële leidinggevendenden die het grote tekort niet zagen aankomen, zijn op non-actief gesteld. Bram maakt daarmee duidelijk dat de hele organisatie verantwoordelijk is.

ZES ONDERZOEKSTHEMA'S

Daarmee zijn de problemen van Alterra echter niet opgelost, want die liggen deels extern. 'De land- en tuinbouw hebben een topsector bij het ministerie van Economische Zaken, wij niet', zegt Tia Hermans. 'De uitgaven van EZ in het natuurdomein zijn de afgelopen jaren meer dan gehalveerd, van 14 miljoen euro in 2010 naar 6 miljoen in 2016. Bovendien betrekken we vaker partners bij onze onderzoeksprojecten om EZ een goed product te leveren. Die acquisitie en samenwerking kost tijd, dus geld. En ten derde heb je voor veel onderzoekssubsidies cofinanciering nodig. Dan moet je eigen geld meebrengen, maar die ruimte hebben we bijna niet meer. Of je moet onderzoekspotjes kopelen, maar dat wordt steeds vaker afgekeurd door de accountant. Al met al hebben we daardoor te weinig werk.'

De nieuwe strategie van Alterra speelt daarop in, vindt Marieke de Lange. 'Het is goed dat de directie keuzes maakt. We concentreren ons nu op zes onderzoeksthema's, gekoppeld aan de nationale wetenschapsagenda en andere prioriteiten in de buitenwereld. We doen niet meer elk project, we accepteren alleen nog verliesgevendende projecten als die belangrijk zijn voor onze kennisontwikkeling en als die gecompenseerd worden door projecten met voldoende marge. Die strategie vind ik goed. Alleen is de vraag: hoe gaan we die bereiken?'

Volgens Hermans schort het aan een goed verhaal 'om de urgentie van ons vakgebied in beeld te brengen'. 'De boodschap dat onze voedselproductie wordt gedragen door biodiversiteit en ecologie, komt niet sterk door. Ook de raad van bestuur hoor ik niet vertellen dat biodiversiteit en natuur aan de basis liggen van veerkrachtige voedselproductiesystemen. Hoogleraar Herbert Prins ondertekent zijn mails met: *no nature, no life*. Dat moeten we in beeld brengen, anders zijn we weg.'

TE WEINIG TEAMWORK

De Lange ziet nog een ander intern probleem. 'Om de nieuwe strategie te bereiken, moet de cultuur binnen Alterra veranderen. Belangrijk in die cul-

tuuromslag is dat we het werk beter verdelen en meer samenwerken. Alterra is nu nog te veel vierhonderd zzp'ers onder één dak. Alle medewerkers worden afgerekend op hun declarabele uren en niet op het totale resultaat. De kennis en meerwaarde van Alterra zit met name in de hoofden van de medewerkers; je ziet het niet. Dat moet veranderen. We moeten het werk van onze collega's kennen, anders kunnen we samen niets opzetten.'

Ook molecuulair ecooloog Ivo Laros omschrijft Alterra als 'vierhonderd eenmansbedrijfjes die hun targets moeten halen' en vindt dat de medewerkers meer als team moeten werken. Dat is nodig om nieuwe projecten binnen te halen, hoor je van meer medewerkers. De tijd dat de Alterra-ecologen werden ingehuurd om met de verrekijker naar buiten te gaan en soorten te tellen, is voorbij. Dat kunnen zzp'ers buiten Alterra ook, en veel goedkoper. De meerwaarde van Alterra zit in grotere multidisciplinaire projecten. En dan heb je teams nodig.

Onderdeel van de cultuurverandering moet dus ook zijn dat de afrekencultuur verdwijnt. En dat is een lastige kwestie, want in een verliesgevendende organisatie gaan de controllers juist kijken wie te weinig declarabele uren draait. De gesprekken met medewerkers die te weinig projecten binnenhalen, worden geïntensiveerd. En dat roept toch wel vragen op bij Mirjam Hack. 'De directie heeft niet gekozen voor een reorganisatie. Het alternatief is: mensen zo kneden dat ze weggaan. Daar heb ik moeite mee.' Willen medewerkers gaan samenwerken en meer uit vertrouwen werken, dan moet er niet de indruk ontstaan dat je kan worden weggepest, zoals in het verleden wel gebeurde. Dan moet je een transparante regeling hebben, zoals het 'van werk naar werk'-traject dat in de laatste cao is afgesproken. Maar die regeling wordt nu niet gebruikt, constateert Hack. 'Dat kan leiden tot willekeur.'

DE KLOS

'Mensen maken zich zorgen, vooral de medewerkers met een lage productiviteit en mensen die al in een verandertraject zitten', zegt Laros. Hermans: 'Iedereen snapt dat er iets moet gebeuren, maar dat snappen houdt op op het moment dat het je persoonlijk raakt. Ik probeer me te onttrekken aan die gedachte, ik wil me niet laten verlammen.' Cees Kwakernaak gaat op 15 augustus met pensioen. Het herstelplan raakt hem niet persoonlijk, maar hij zegt wel: 'De tijdelijke contracten zijn altijd als eerste de klos. Dat is erg jammer, want daar zit de dynamiek.'

Heeft Alterra toekomst? Daar is twijfel over, want het instituut is de laatste tien jaar eigenlijk doorlopend aan het krimpen. De onderzoeksvragen zullen blijven bestaan, denken de medewerkers, maar het instituut? In afgeslankte vorm, denkt Hack. Met een goed verhaal, denkt Hermans. De Lange: 'Alleen als het ecosysteem Alterra voldoende positieve feedback geeft, in de vorm van onderlinge contacten en vertrouwen.' ①

Tia Hermans
onderzoeker bij
Regionale ontwikkeling
en ruimtegebruik en
domeinleider Natuur
en biodiversiteit.

Cees Kwakernaak
onderzoeker bij
Klimaatverandering en
adaptief land- en
watermanagement.

Marieke de Lange
onderzoeker bij
Dierecologie en bij
Klimaatverandering
en adaptief land- en
watermanagement.

Mirjam Hack
senior onderzoeker
en projectmanager
bij Bodem, water
en landgebruik.

Ivo Laros
senior assistent-
onderzoeker bij
Dierecologie.

**'Belangrijk in de
cultuuromslag is
dat we meer
samenwerken'**

Licht stoort lichtjes

Vogels gedijen net als wij bij een goede nachtrust. Overvloedig kunstlicht verstoort die rust. Maar hoe erg is dat? Niet zo heel erg, concludeert Maaïke de Jong uit haar promotieonderzoek. En groen licht is niet beter dan wit licht.

tekst Roelof Kleis illustratie Geert-Jan Bruins

Mens én dier slapen het best als het donker is. Voor wilde dieren in ons land valt het niet mee om echte duisternis te vinden. Nederland is 's nachts een van de helderst verlichte landen in de wereld, blijkt uit beelden vanuit de ruimte. Biologen noemen dat lichtvervuiling. De laatste decennia wordt veel onderzoek gedaan naar de effecten ervan.

Het project Licht op Natuur van Wageningen UR en het NIOO-KNAW is daar een mooi voorbeeld van. Sinds 2011 staan op een aantal plekken in ons land rijen lantaarnpalen in voorheen donkere natuurgebieden. De lampen geven wit, rood of groen licht. Met die opstellingen wordt het effect van licht en lichtkleur op de omringende natuur gemeten. Biologe Maaïke de Jong promoveerde vrijdag 24 juni op effecten van nachtlucht voor vogels.

‘Er is geen reden te denken dat vogels het beter doen in groen licht’

Intussen zijn er ook gegevens van recentere jaren. In 2015 (warm voorjaar) was er geen effect, dit jaar (koud voorjaar) is er wel weer een effect. ‘Er tekent zich dus een patroon af: in een koud voorjaar vervroegt kunstlicht de legdatum. Maar de data moeten eerst nog beter worden geanalyseerd. Voor dit soort jaarverschillen moeten we gedurende meerdere jaren meten.’

Een vroegere leg lijkt de vogels echter niet te deren. In biologentaal: de fitness van het dier blijft gelijk. Het aantal jongen dat het nest verlaat, hun gemiddelde gewicht en het aantal broedende vogels dat het jaar erop terugkeert, verandert niet door kunstlicht. Vijf dagen eerder eieren leggen lijkt ook niet veel, al kunnen die volgens De Jong wel verschil uitmaken. ‘Koolmezen proberen hun broedsel te timen met de jaarlijkse rupspiek, die maar ongeveer tien dagen duurt. Een verschuiving van een paar dagen kan dus in theorie beslissend zijn.’

LATER NAAR BED

Resultaten in dit soort veldproeven zijn vaak lastig te interpreteren, omdat er geen controle is over de hoeveelheid kunstlicht die dieren ondervinden. De Jong deed daarom ook uitgebreid onderzoek naar het gedrag van koolmezen en pimpelmezen onder gecontroleerde labomstandigheden. Zij keek hoe het dag-nachtritme, oftewel het activiteitspatroon van mezen, reageert op licht van verschillende kleur en intensiteit. Activiteit is hier het aantal keren dat een vogel contact maakt met een zitstokje in de kooi. Een oude en beproefde methode.

De resultaten zijn boeiend. De vogels staan tot twee uur eerder op en gaan ruim een half uur later naar bed. De grootte van het effect hangt bovendien nauw samen met de sterkte van het licht. De Jong: ‘Het effect is ’s ochtends sterker dan ’s avonds. Ze maken, denk ik, graag gebruik van het extra licht om ’s ochtends eerder te kunnen eten.’

De vervroegde activiteit treedt bovendien op bij zowel wit, rood als groen licht, alhoewel bij

de laatste het minst. Dat zou kunnen pleiten voor het gebruik van groen licht, dat je tegenwoordig steeds vaker tegenkomt op plekken waar beheerders wel licht willen, maar tegelijkertijd de natuur willen ontzien. De Jong voorzigtig: ‘Bij hogere intensiteiten valt het verschil tussen groen en wit licht weg.’ Groen licht is volgens haar niet beter of slechter dan elk ander licht. ‘Daar is geen enkel bewijs voor in terrestrische ecosystemen waar ik naar gekeken heb. Zeker, er zijn effecten van groen licht op het gedrag van vogels aan te tonen. Maar er is geen reden te denken dat vogels het hier beter doen in groen licht.’

DIMMEN

Sterker nog, op basis van De Jongs onderzoek kun je zelfs niet zeggen dat lichtvervuiling negatief uitpakt voor (de fitness van) vogels. ‘De effecten lijken mee te vallen. We weten dat veel soorten zich heel goed kunnen aanpassen aan een nieuwe omgeving. Aan de andere kant blijkt uit mijn onderzoek duidelijk hoe minder licht, hoe minder verstoring. Je kunt het geld voor groene lampen dus misschien beter investeren in het dimbaar maken van verlichting.’ De Jong houdt bovendien de wetenschappelijke slag om de arm. ‘Dit is maar drie jaar onderzoek. Het zou goed kunnen dat effecten op de populatie of op individuele dieren pas op de lange termijn zichtbaar worden. Bovendien, voor andere diersoorten, nachtdieren bijvoorbeeld, insecten of de mens, zijn negatieve effecten van kunstlicht wel aangetoond.’ **R**

MEER OVERSPEL IN HET DONKER

Koolmezen staan erom bekend dat ze nogal eens vreemdgaan. In een nest zitten vaak jongen van meerdere vaders. Kunstlicht heeft daar invloed op, blijkt uit de studie van De Jong. Hoe verder de nestkasten van lantaarnpalen vandaan hingen, hoe meer bastaarden de nesten telden. Bij rood en wit licht tenminste. Het lijkt alsof rood en wit licht als een soort stoplicht fungeren: ho, hier geen overspel! De Jong vermoedt dat koolmeesvrouwtjes trouwer zijn in het licht, omdat ze beter in de gaten worden gehouden door hun mannetjes.

EERSTE LEG

De Jong onderzocht gedurende twee jaar de gevolgen van kunstlicht op het broedgedrag van met name koolmezen en bonte vliegenvangers in nestkasten in de buurt van de lantaarnpalen. Licht bleek effect te hebben op hun broedgedrag, maar de resultaten zijn niet eenduidig. Wit en groen kunstlicht vervroegt bij koolmezen de datum van de eerste leg met vijf dagen. Maar het effect is het ene jaar wel en het andere jaar niet aanwezig.

De Jong heeft daar wel een verklaring voor. ‘De twee triggers voor broeden zijn daglengte en temperatuur. 2013, het jaar waarin we wel een effect zien, kende een koud voorjaar. Normaalgesproken wachten vogels dan met broeden, terwijl de dagen lengten. Het extra witte en groene licht heeft er mogelijk voor gezorgd dat de mezen eerder gingen broeden. Het voorjaar van 2014 was warm, waardoor de daglengte minder invloed had en er geen effect van het licht op de legdatum was.’

Overigens bleken bonte vliegenvangers nergens last van te hebben. Maar ook daar heeft De Jong een plausibele verklaring voor. Bonte vliegenvangers zijn trekvogels. Ze komen pas vlak van tevoren in het broedgebied aan. Te kort voor het kunstlicht om effect te sorteren.

LAST VAN DE FLEXWET

Volgens de nieuwe Wet werk en zekerheid (Wwz) – beter bekend als de flexwet – moeten medewerkers na drie tijdelijke contracten of twee jaar (vier jaar voor wetenschappelijk personeel) een vaste aanstelling krijgen. Doel van de wet is meer zekerheid te brengen, maar dat pakt vaak anders uit, blijkt uit een rondgang langs medewerkers.

tekst Yvonne de Hilster illustratie Henk van Ruitenbeek

Kristina Raab

Medewerker genderbeleid, corporate HR

‘De intentie van de flexwet is goed: werknemers een vast contract bieden geeft meer stabiliteit. Maar het gaat mis in de implementatie. **Na afloop van mijn huidige contract mag ik**

door de veranderde regels geen nieuw tijdelijk contract meer. Alleen is besloten dat ik geen vaste aanstelling krijg, maar uit dienst moet, terwijl men vindt dat ik goed presteer.’

Han Zuilhof

Hoogleraar Organische chemie

‘Ik heb buitengewoon veel last van de flexwet. Dat zit met name in de maximale tijd dat je mensen tijdelijk mag aannemen.

Die is te kort om expertise op te bouwen, zeker bij docenten en analisten. Goed onderwijs geven vergt ervaring en dan is een tweejarig contract veel te kort. Door de schommelende studentenaantallen kan ik mensen echter geen vaste aanstelling bieden. Terwijl ik op basis van het aantal huidige vwo-leerlingen al wel kan inschatten dat ik voor sommigen zeker tot 2020 werk heb. Docenten in tijdelijke brokjes via payroll laten werken is voor mij duur en voor de docenten onzeker. Bij analisten zijn korte contracten sowieso vaak onzin, omdat het opbouwen van expertise met geavanceerde technieken tijd kost. Mensen willen overigens zelf niet per se een vast

contract, maar wel graag iets meer zekerheid. Ik zie daarom aan vraag- en aanbodkant behoefte aan contracten voor vijf of zes jaar, op alle functieniveaus. Dat biedt voldoende structuur zonder dat je tot sint-juttemis aan elkaar vastzit.’

Jeroen Vos

Leerstoelgroep Water resources management

‘Ik zit nu in tenure track als assistant professor en heb een tijdelijke aanstelling. **De Wet werk en zekerheid maakt dat tenure track anders uitpakt dan bedoeld.**

Je wordt elke drie jaar beoordeeld door een Assessment Committee, met steeds zwaardere eisen – het is *up or out*. Na zes jaar wordt je beoordeeld door een Severe Assessment Committee, die moet bepalen of de tijdelijke aanstelling naar vast wordt omgezet. Door de flexwet ligt dat moment nu na maximaal vier jaar en is de eerste evaluatie de facto de “zware” evaluatie. Als je na drie jaar doorgaat met een vast contract, vervalt bij volgende evaluaties de optie *out*. Dan moet je een andere functie krijgen, maar je blijft op de loonlijst en de groep kan geen nieuwe tenure trackers aannemen. Tegelijkertijd is drie jaar te kort om te beoordelen of een assistant professor voldoende niveau en progressie vertoont in onderwijs, onderzoek, acquisitie en teamwork. Kortom: tenure track en de flexwet botsen nu. Het wordt tijd om de regeling voor tenure track, die uit de VS komt, aan te passen aan het Nederlands arbeidsrecht.’

Esther Veen

Leerstoelgroep RURALE sociologie, formeel gedetacheerd vanuit PPO

'Ik heb met de flexwet te maken gehad toen na een tijdelijk contract bij PPO een vaste aanstelling had moeten volgen, maar men me op dat moment niet in vaste dienst wilde nemen. **Omdat ze me toch ook niet kwijt wilden, kreeg ik toen een payroll-contract. Dat ervoer ik op dat moment als een afwijzing.** Daarnaast betekende het slechtere secundaire arbeidsvoorwaarden. Toch heb ik het geaccepteerd; als je nee zegt heb je geen baan meer. Na ongeveer een jaar wilde men toch weer van deze constructies af en kreeg ik alsnog een vast contract.'

Peter Tamas

Leerstoelgroep Educatie- en competentiestudies

'**Ik heb inmiddels een dik dossier met contracten, omdat men hier weigert de geest van de flexwet te respecteren.** Dat is uit angst voor de wettelijke verantwoordelijkheden die uit een vaste aanstelling voortvloeien. Na een postdoc en een tijdelijk contract als docent heb ik op een gegeven moment een aanstelling van 0,4 fte als docent gekregen omdat ze me graag wilden houden. Maar bij het bepalen van de omvang is toen puur naar de kosten gekeken en niet naar de tijd die het onderwijs geven zou kosten. Feitelijk werk ik nu structureel over. Daarnaast werd ik aangemoedigd om mee te doen in de acquisitie van onderzoekspro-

jecten, maar na honorering werd me het hiervoor benodigde arbeidscontract als onderzoeker geweigerd. Pas na maanden gesteggel kreeg ik daar alsnog een kleine tijdelijke aanstelling voor. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Mijn werk is geweldig, mijn studenten en directe collega's ook. Maar de universiteit lijkt allergisch voor commitment. Feitelijk is er sprake van ideologisch exploitatie; ambitieuze mensen zijn makkelijk uit te buiten.'

Ingrid Lammerse

Directeur corporate Human resources

'**We hebben last van de nieuwe regels. Ze beperken onze flexibiliteit, terwijl onze organisatie wel sterk afhankelijk is van externe ontwikkelingen als de studentenaantallen, projectfinanciering en de markt.** Om dat op te van-

gen, wil je naast vaste mensen graag een flexibele schil met tijdelijke contracten en zo nodig externe inhuur. Die mogelijkheden worden door de nieuwe regels beperkt. Daarbij is voor veel contracten de maximumperiode teruggebracht van drie naar twee jaar. Dan moet je eerder een definitief besluit nemen of je met iemand doorgaat. Die inschatting kun je nog niet altijd goed maken, zowel qua persoonlijke kwaliteiten, marktontwikkeling als financiering. Als het eenvoudiger zou zijn om van iemand afscheid te nemen, ga je ook makkelijker een vaste verbinding aan. Maar ik vind dat je een goede reden moet hebben om niet met iemand door te gaan.' ®

Lees ook het bericht op p.6

Wielervontuur in Congo

Een student Plantwetenschappen uit Wageningen die de Tour de Congo wint? Het kan, beweet Niels van der Pijl eerder deze maand. Ondanks de beestjes in de hotelbedden had hij het niet willen missen. 'In alle dorpen stonden mensen langs de weg.'

tekst Didi de Vries

De kamer van Niels van der Pijl lijkt wel een wielershowroom. Aan de muur hangen diverse wielen en een set glimmende spaken. Verspreid over de vloer staan maar liefst vier racefietsen. De masterstudent Plant sciences fietst op hoog niveau. Hij heeft een topsportersregeling bij Wageningen UR en werd in maart door Thymos benoemd tot sportman van 2016.

Niels is een aanvaller. 'Ik wil tijdens een rit op kop rijden. Vaak heeft dat geen zin, omdat het peloton je uiteindelijk toch weer inhaalt. Maar het is mooi als het toch lukt.' Dat gebeurde op 8 juni tijdens de tweede etappe van de Tour de la République Démocratique du Congo. Hij veroverde de gele trui en raakte hem in de vier ritten erna niet meer kwijt.

Hoe kijk je terug op de Tour de Congo?

'De organisatie was heel slecht. De eerste rit werd uitgesteld omdat de president niet kwam opdagen. Drie etappes gingen niet door omdat er geen vliegtuig was om onze fietsen naar de volgende startplaats te brengen. Na de eerste paar dagen werd de koersdirecteur op non-actief gezet, omdat we in vijf dagen nog maar één keer hadden gefietst. Hij werd zelfs opgepakt, maar dat was meer voor de show. Waarschijnlijk is hij volgend jaar gewoon weer koersdirecteur.'

Wist je waar je aan begon?

'Ik wist dat niet alles volgens plan zou gaan verlopen. Ik had de verhalen van vorig jaar gehoord. Wielrenners wachtten toen een hele nacht op een hotelkamer. Om 6 uur in de ochtend kregen ze een kamer, terwijl ze om 9 uur klaar moesten staan bij de start. Toch ben ik in alle mooie beloftes van de organisatie getuind en ben ik meegegaan.'

Hoe waren de omstandigheden tijdens de etappes?

'We hebben alleen op de geasfalteerde hoofdwegen gefietst. We moesten wel uitkijken voor de betonnen drempels als we een dorp binnenreden en er waren afvoergoten aan de rand van de weg voor regenwater. Congo heeft een regenperiode van negen maanden, maar we hebben tijdens het fietsen gelukkig geen regen gehad. We sliepen in hotels. In één hotel was geen water, dus konden we niet douchen of naar de wc. En het bed was niks. Dat zat vol beestjes, dus legde ik er een handdoek op in de hoop dat ik de volgende dag gezond wakker zou worden. Dat is niet fijn, maar je kunt er niks aan doen. Er was in dat gebied maar één hotel.'

Hoe was de sfeer?

'Fantastisch. In alle dorpen stonden enthousiaste mensen langs de weg. Ze klaptten voor iedereen, tot de laatste wielrenner die langsreed aan toe. Jammer genoeg had ik met de lokale inwoners niet veel contact. Zij spraken drie woorden Engels en ik drie woorden Frans, dus na zes woorden waren we uitgepraat. Er was wel een Congolese vertaler die Nederlands sprak. Op die manier konden we toch met de Congolese wielrenners praten.'

Wat is je mooiste herinnering?

'Het eerste criterium in Kisangani. Het was een rondje van drie kilometer dat niet meetelde voor het klassement. We reden met het hele peloton door een mensenmassa heen. Het is vergelijkbaar met het rondje om de kerk in Neder-

Via de Facebook-pagina De Noordkapers kan je Niels van der Pijl volgen op zijn reis naar de Noordkaap. Als je op 2 juli om 10 uur met je fiets onder de Dom in Utrecht staat, kan je de eerste etappe meefietsen.

land, maar dan staan er alleen aan het eind twee rijen mensen. In Kisangani stond het drie kilometer lang vol met mensen en iedereen schreeuwde. Als er een Congo-lees in de aanval ging, explodeerde de hele straat.'

Zijn er verschillen tussen de Nederlandse en de Congolese wielrenners?

'De Congolezen trainen niet voor de Tour, want ze kunnen geen fiets betalen. Als er een lokale wedstrijd is, doen ze mee op een oude fiets. Voor de Tour krijgen ze een fiets, maar daarna moeten ze die weer inleveren. Ze maken dus weinig kans om te winnen, maar volgens mij vinden ze het evengoed geweldig om mee te doen. Ze kwamen soms tijdens de prijsuitreiking tien minuten later juichend over de streep. Het publiek was dan nog steeds enthousiast en trots.'

Zou je nog eens meedoen?

'Ik had het niet willen missen, maar ik hoef niet nog eens naar Congo. Aan de Tour van Burkina Faso zou ik wel graag meedoen, want die is veel beter georganiseerd. Dan moet ik wel weer eerst uitgekozen worden door een Nederlandse ploegleider.'

Wat is je eerstvolgende fietsavontuur?

'Ik ga met vier vrienden naar de Noordkaap fietsen. We nemen een busje mee voor alle bagage en elke dag ruilen we van bestuurder. Onderweg kamperen we. We starten in Utrecht en gaan 4300 kilometer in 35 dagen afleggen. Met twee geplande rustdagen is dat 130 kilometer per dag. Dat moet je comfortabel elke dag kunnen fietsen. Alleen tegen de regen zie ik op, maar als het echt slecht weer is kunnen we onderweg in hutjes slapen.'

Niels van de Pijl in het geel op het erepodium van de Tour de Congo.

FOTO: KEES KOKS

Tussen alle fietsen en wielen in Niels' studentenkamer prijken nu drie enorme Congolese bekers.

FOTO: DIDI DE VRIES

De renners staan klaar voor de eerste etappe.

FOTO: CYCLISME DE LA RDC

HAPPENTELLER

Proefpersonen eten minder als ze tijdens het eten een happenteller om de pols hebben. Dat blijkt uit onderzoek aan de Clemson University in de VS. Het scheelt 10-25 procent – al naar gelang de grootte van het bord – eten dat naar binnen wordt gestouwd. Een happenteller helpt volgens de wetenschappers vooral om ‘gedachteloos dooreten’ tegen te gaan.

MORES

Zelfrijdende auto's moeten zo worden geprogrammeerd dat ze in noodgevallen – lees: ongelukken – kiezen voor de minste slachtoffers, ook al gaat dat ten koste van de eigen inzittenden, stellen Franse en Amerikaanse onderzoekers. Die moreel hoogstaande visie heeft een keerzijde: slechts weinigen willen zo'n auto kopen. Uiteindelijk is het hemd nader dan de rok. Ook zo benieuwd hoe Wurbie, ons eigen WEpodje, is afgesteld?

SLIM

Wisdom of the crowd is de kennisvariant van ‘vele handen maken licht werk’. Samen weten we meer. Maar hoe groot moet zo'n crowd zijn? Niet zo heel groot, blijkt uit onderzoek van het Max Planck Instituut. Zeker voor kwalitatieve vraagstukken – wie wint de verkiezingen, welke diagnose hoort bij deze symptomen – scoren 5 tot 7 personen het best. Veel meer hersens blijven samen dom.

OPGEMAAKT

Moet je als vrouw goed opgemaakt naar een sollicitatiegesprek of juist niet? Dat hangt ervan af wie er in de commissie zitten, blijkt uit onderzoek van de Britse Stirling University. Mannen vinden vrouwen met make-up ‘prestigieuzer’. Vrouwen vinden hen dominant en bedreigend.

Zowel mannen als vrouwen vinden opgemaakte vrouwen aantrekkelijker. De studie zegt niks over mannen met make-up.

‘Campus doet me denken aan Aleppo’

Met een lach van oor tot oor zit Elie Jan Shamoun in het Impulse-gebouw, bij een lezing over voedseltaboes. Voordat de burgeroorlog in Syrië begon, studeerde hij in Aleppo. Nu woont hij in een asielzoekerscentrum in Ede. ‘Ik voel me weer helemaal student hier! De sfeer en de mensen op de campus doen me denken aan Aleppo.’

Shamoun kreeg een uitnodiging voor de lezing over voedsel in verschillende culturen. ‘Hier in Nederland eten ze geen insecten bijvoorbeeld, maar in Syrië ook niet hoor! Daarnaast wilde ik kijken hoe het studentenleven hier in Nederland eruitziet. Dit is ook onderdeel van mijn integratie. Ik heb net mijn verblijfsvergunning gekregen en ik wil straks weer gaan studeren.’

‘In Aleppo studeerde Shamoun Arabische literatuur. ‘Ik wil heel graag naar de Leidse Universiteit om mijn studie daar af te maken. Door het bezoek aan deze campus voel ik mij weer helemaal gemotiveerd om dat te doen. Maar voordat ik daaraan begin, moet ik een woonruimte toegewezen krijgen en Nederlands leren.’ **R Rvd**

TRY-OUT

Het idee om asielzoekers uit te nodigen voor academische lezingen of bijeenkomsten komt van de Radboud Universiteit Nijmegen. Eva Romviel, masterstudent International development, besloot het in Wageningen uit te proberen. De opkomst bij de eerste lezing in Impulse – twee vluchtelingen – viel haar tegen, maar de opzet vond ze geslaagd. ‘We gaan kijken of we dit vaker kunnen doen na de zomer.’

Graffitiprotest

Een onbekende die het niet zo heeft op genetische modificatie spoot vorige week de bankjes op het marktplein voor Forum onder. Vrijdagochtend ontdekte een medewerker de graffiti en schakelde direct een schoonmaakbedrijf in. Eerstejaars student Biologie Minh Ho-

ang spotte rond het middaguur het gepoets op de groene letters en zette een foto op Facebook. ‘Maybe you should stop vandalising uni furniture’, schreef hij eronder. ‘Ik heb niks tegen anti-GMO-types’, zegt hij desgevraagd, ‘maar deze aanpak vind ik niet goed.’ **R LvdN**

Studenten klagen over gezondheidszorg

Studenten zijn niet erg tevreden over de gezondheidszorg in Wageningen. Ze weten bovendien vaak niet waar ze terecht kunnen met hun klachten daarover. Dat blijkt uit een enquête van studenten-raadspartij S&I (Sustainability & Internationalization) onder 122 studenten.

De klachten van studenten gaan voornamelijk over het gevoel niet serieus genomen te worden door de huisarts. Verder wordt genoemd dat ziekenhuis de Gelderse Vallei internationale studenten soms onterecht vraagt om contant een hoog bedrag te betalen. Ten slotte zorgen Nederlandstalige websites van zorginstellingen voor onduidelijkheid.

Yufei Wang en Anne Walther, studentenraadsleden voor S&I, vinden de uitkomst van hun enquête niet verrassend. Ze merkten al eerder dat veel studenten niet weten hoe de gezondheidszorg hier geregeld is. 'Studenten zijn duurder voor huisartsenpraktijken, omdat de continue doorstroom hogere administratiekosten met zich meebrengt. Daarom betaalt de universiteit een deel van die kosten bij huisartsenpraktijk Van der Duin-Van Dinther, die zich speciaal op studenten richt en gevestigd is op de campus. Dit geeft sommige studenten de indruk dat ze geen andere keus hebben dan naar deze praktijk te gaan. Maar dat is niet waar.'

Wageningen Universiteit neemt de klachten ter harte. Het Student Service Centre zal bekijken of de informatie op de WUR-site wel duidelijk genoeg is. Daarnaast heeft het centrum op maandag 27 juni samen met Wang en Walther een gesprek gevoerd met huisartsenpraktijk Van der Duin en Van Dinther. Afsproken is dat de huisartsenpraktijk op haar eigen website de informatie gaat aanpassen, zodanig dat studenten kunnen zien waar ze eventuele klachten kwijt kunnen. **© CN**

AFLEVERING 74 MORTIERSTRAAT 14B<<

Wat voorafging: Bianca gaat voor enkele maanden naar Afrika, net nu een romance opbloeit met huisgenoot Filippo. Lastig, aangezien ze van zichzelf al veel zenuwen had.

Stresskip

Bianca zat rechtop op de bank, wachtend tot het tijd was richting busstation te lopen. Naast haar stonden een grote rugzak en reistas. Op tafel lagen papieren met achtergrondinformatie over het project waar ze ging werken. Nog twintig minuten.

Ze had geprobeerd wat te lezen, maar was te opgewonden om haar hoofd erbij te houden. In huis was het stil, op het getik van de keukenklok na. Ze voelde haar hart – net als vaker de afgelopen dagen – een sprongetje maken. Gisteravond had ze al afscheid genomen van Vera en Derk. En daarna nog uren geappt met Filippo, die al in Italië zat. Nu moet het echt gebeuren meid, dacht ze. De minuten trokken tergend langzaam voorbij en zelfs met deze vertrektijd zou ze veel te vroeg op het busstation zou zijn. En te vroeg in de trein. En veel te vroeg op Schiphol, waar ze met haar ouders had afgesproken. Ze liet haar ogen nog even over de huiskamer gaan – de laatste keer voor de komende maanden – en het briefje dat Willem-Jan had opgeplakt: 'Huisgenoten! Ik ben er van door en lig straks aan het strand in Zuid-Frankrijk. Veel plezier met jullie tentamens

en thesissen. Denk aan me als jullie zitten te zweten in de bibliotheek. Ik zal een cocktailtje op jullie drinken. So long schatjes.'

Hij is over een week terug, zei een stemmetje in haar achterhoofd. Jij blijft maanden in Afrika. Ze drukte de gedachte weg. Als het niet spannend was, zou het ook niet zo interessant zijn, dacht ze. Een mantra dat Bianca in haar hoofd bleef herhalen.

Op de achtergrond tikte de klok verder. Met haar voet speelde ze met een wijnkurk. Om haar gepieker op afstand te houden, ritste ze haar *day pack* open, en liep de belangrijkste spullen nog eens langs. Papieren, visum, geld, internationale stekker. Hoewel ze haar paspoort al drie keer had gezien, schrok ze omdat ze deze niet direct tegenkwam. Toen de pas achter wat paperassen tevoorschijn kwam, moest Bianca onwillekeurig lachen. Stresskip gaat de wijde wereld in.

Het is tijd om te gaan, dacht ze. Ze laadde de backpack op haar rug. Met de klink in haar hand keek ze nog één keer achterom.

Zo. Op avontuur dan maar.

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

FILM

v.a. wo 29 juni

Finding Dory
2D/3D OV/NL

FILM

v.a. do 7 juli

The Legend of Tarzan
3D

ARTFILM

v.a. do 30 juni

Race | Met Carice van Houten

CineMec Laan der Verenigde Naties 150
www.cinemec.nl / 0900 - 321 0 321

DONDERDAGAVOND €3 STUDENTENKORTING

Promoveren?

All-inclusive luncharrangement voor € 11,00 per persoon (vanaf 20 personen):

- Indiase currysoep (v)
- Mexicaanse quesadilla's (v)
- Verschillende soorten sandwiches
- Couscoussalade met geroosterde groenten en feta (v)
- Koffie/thee/melk/sapjes

Colors World Food voor werelds eten in een kleurrijke omgeving!
Markt 15, 6701 CX, Wageningen
T: 0317-417463
E: info@colorsworldfood.nl
W: www.colorsworldfood.nl

>> FEESTEN

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie. Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

WAGENINGENUP

WAGENINGEN, CONVENTPLEIN - BERGPOP

Zaterdag 2 juli van 13:00 tot 01:00

Dit jaar vindt voor de tiende keer het Bergpop Festival plaats. Een heerlijk gratis festival met onder meer indie, funk, rock en wereldmuziek. De weersverwachtingen voor zaterdag 2 juli valen wat tegen, maar de cafés rond het plein zijn ook open, dus bij vies weer kan je altijd nog naar binnen om te schuilen.

WAGENINGEN UNIVERSITY CAMPUS - KSV FRANCISCUS: RELEASE FESTIVAL

Zaterdag 2 juli van 14:00 tot 23:30

Om het 21ste Lustrum van KSV Franciscus goed te vieren, organiseert de studentenvereniging een festival met veel dance op de campus. De *early*

bird tickets zijn al uitverkocht, dus een kaartje is met 20 euro nu wel prijzig. Het is jammer dat dit festival samenvalt met Bergpop, aangezien er niet zo veel festivals zijn in Wageningen. Ondanks het verschil in genre zullen de festivals merken dat het publiek zich verdeelt over de locaties.

WAGENINGEN - AID 2016: THIS IS IT!

19 t/m 24 augustus

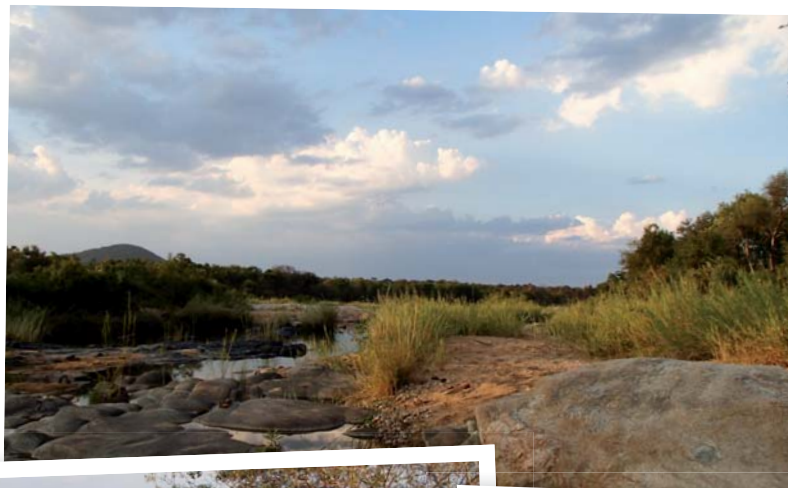
In de zomer zijn er weinig feestjes in Wageningen, maar daar staat tegenover dat het in de week van 19 t/m 24 augustus weer helemaal los gaat met de Algemene Introductie Dagen (AID)! Elke dag feesten om de nieuwe studenten welkom te heten. Bekijk het programma op aidwageningen.nl.

>> HET ECHTE WERK

AANGEVALLEN DOOR EEN EENZAME BUFFEL

Wie? Tim Leeuwis, masterstudent Biologie
Wat? Thesisonderzoek naar interacties op de savanne
Waar? Nelspruit en reservaten rondom het Kruger Park, Zuid-Afrika

'In totaal ben ik vier maanden in Zuid-Afrika geweest. Drie maanden voor mijn onderzoek en één maand heb ik rondgereisd met mijn vriendin. Zowel mijn onderzoek als de reis erna was een heel speciale ervaring. Het enige probleem was dat mijn visum na drie maanden verlopen was, dus ik kneep hem tijdens de rondreis soms wel een beetje. Gelukkig ben ik niet gecontroleerd en opgepakt. Het gevolg van mijn visumoverschrijding is wel dat ik nu vijf jaar lang niet terug mag naar Zuid-Afrika. Dat is wel balen, vooral omdat ik uitgenodigd werd voor een congres over ecologie in het Kruger Park. Daar kon ik dus niet heen. Gedurende mijn onderzoek verbleef ik in een soort luxe tuinhuis in Nelspruit in de tuin van mijn begeleider. Voor mijn onderzoek heb ik gekeken naar de interacties tussen grazers, bomen en gras. Daarbij heb ik nog apart naar olifanten gekeken, omdat dit een bijzondere soort is voor interacties. Olifanten hebben namelijk een groot effect op bomen. Voor mijn onderzoek was ik zowel bezig met modelleren en data invoeren als met veldwerk. Tijdens het veldwerk liepen we transecten om de vegetatie te bepalen. Daarnaast keken we op elke plek naar het wild dat er voorkwam.

Tijdens dat veldwerk heb ik nog wel een paar spannende momenten meegemaakt. Eén keer werden we aangevallen door een eenzame mannetjesbuffel. Toen zijn we met zijn allen zo snel mogelijk een boom in geklommen. Dat was de eerste keer in mijn leven dat ik een 63 jarige man zo snel een boom in heb zien klimmen. Daarnaast hebben we ook maar een keer een transect overgeslagen, omdat er een leeuw lag te slapen tegen de boom waar we het lint aan vast moesten binden. Gelukkig waren de ergste verwondingen die we hebben opgelopen de krassen van bomen en struiken waar we doorheen moesten lopen bij het uitzetten van de transecten.' **NJ**

FOTO: NICK FOX/SHUTTERSTOCK.COM

MEANWHILE IN... <<

Ondertussen in... Ethiopië

In het nieuws: Ethiopië heeft te kampen met de meest extreme droogte sinds 30 jaar. De droogte wordt veroorzaakt door El Niño, een terugkerend natuurverschijnsel waarbij het koele zeewater sterk wordt opgewarmd. Dit kan wereldwijd invloed hebben op het weer. Duizenden oogsten zijn mislukt en miljoenen mensen hebben te kampen met voedsel- en watergebrek, aldus het Rode Kruis.

Commentaar door Betelhem Hailegiorgis, eerstejaars masterstudent Environmental sciences

'De extreme droogte in Ethiopië is het gevolg van natuurverschijnsel El Nino. Het heeft desastreuze gevolgen voor Ethiopië. Meer dan 85 procent van onze bevolking is afhankelijk van landbouw en heeft last van de droogte. Het merendeel van onze landbouwgewassen wordt met regenwater gevoed en is dus afhankelijk van het regenseizoen. 15 miljoen mensen hebben voedsel- en watertekort: basisbenodigdheden om te kunnen overleven. Ik kan me niets erger voorstellen dan dat. De overheid heeft wel voedsel opgeslagen, maar de intensiteit van de droogte is erger dan verwacht.

De droogte heeft geen direct effect op mijn familie. Wij wonen zelf in de hoofdstad Addis Ababa. Mensen uit stedelijk gebied zijn minder afhankelijk van de landbouw, maar ook daar merk je dat het weer is veranderd. We praten niet echt vaak over de droogte, simpelweg omdat het gewoon niet voor het eerst is dat dit in Ethiopië gebeurt. Het is helaas ook niet het enige wat er in Ethiopië gebeurt: er zijn verschillende incidenten met overstromingen in het hele land.

Toch moet ik vaak denken aan de slachtoffers, maar het is niet zo dat ik nu commentaar geef aan studenten die bijvoorbeeld eten weg gooien. Iedereen heeft zijn eigen manier van leven. Ik zou gewoon graag willen dat de situatie in mijn land beter was. Ik doe ondertussen wat ik kan, door bij te dragen aan inzamelingsacties bijvoorbeeld. Dat is misschien niet veel, maar je doet wat je kan.' **© CN**

mededelingen

Oproep deelname enquête over effecten afschaffing basisbeurs

Sinds september 2015 is de basisbeurs voor alle nieuwe studenten afgeschaft en is er een studielening voor in de plaats gekomen. Voor mijn masterscriptie voor de leerstoelgroep Economie van consumenten en huishoudens probeer ik inzicht te krijgen in de effecten van het afschaffen van de basisbeurs. Help mee door het invullen van de enquête op: thesistools.com/web/?id=514399.

Recreantenvolleybalcompetitie zoekt teams en spelers

Sinds 1965 wordt er elke maandagavond in Wageningen (Olympiahall) een recreantenvolleybalcompetitie georganiseerd. We spelen in gemengde teams, voor mannen én vrouwen van alle leeftijden op vier niveaus, met na afloop een mogelijkheid tot hapje en drankje. Je kunt je individueel aanmelden of met een team (vóór 1 augustus). Info: Mies van Breeschoten (06-11060546) of voorzitter@volleybalwageningen.nl.

WWW.VOLLEYBALWAGENINGEN.NL

agenda

donderdag 30 juni t/m

woensdag 13 juli

TWEE FILMS VOOR STUDENTEN

Truman, een innemende, humorvolle Spaanse feelgoodfilm, over twee kwetsbare vrienden die op hun eigen manier omgaan met het naderend afscheid van één van hen, zonder vals sentiment en met een bijzondere rol voor een dierbare hond; *Kollektivet*, een weergaloos gespeeld Deens drama met een gezin dat een commune begint, over ingewikkelde relaties, idealen, ontrouw en jaloezie, vanuit de vrouwen verteld, van Tomas Vinterberg (*Festen, Jagten*). Locatie: Wilhelminaweg 3A.

WWW.MOVIE-W.NL

zaterdag 2 juli, 13.00

BERGPOP (10-JARIG JUBILEUM)

Gratis genieten van leuke bands waaronder Ten-hut, Funky Organizers en Moxa Overload. Popcultuur Wageningen heeft gezocht naar een combinatie van (internationaal) gerenommeerde bands als Eerie Wan-

da, maar ook lokaal talent zoals Sa-onda. Dit jaar ligt de nadruk op zomerse dansbare acts. En met bands als Ten-Hut en Funky Organizers wordt stilstaan een hele opgave.

WWW.POPCULTUUR-WAGENINGEN.NL

in memoriam

Wouter Gerritsma

Op woensdag 22 juni bereikte ons het verschrikkelijke bericht dat onze oud-collega Wouter Ger-

ritsma is overleden. Wouter studeerde de Tropische plantenteelt in Wageningen. Hij was vanaf 1982 als student en medewerker verbonden aan Wageningen UR. Wouter werkte tot voorjaar 2015 als informatiespecialist en teamleider Research support bij de bibliotheek. In 2015 werd hij hoofd Digital services & innovation bij de Universiteitsbibliotheek van de Vrije Universiteit.

Wouter heeft binnen en buiten Wageningen UR een enorme reputatie opgebouwd als expert op het gebied van bibliometrie, publicatiestrategie en rankings. Maar ook op het gebied van social media en informatieveradigingen. Hij heeft een groot stempel gedrukt op de ontwikkeling van de bibliotheekdiensten in de afgelopen jaren. Niet in het minst omdat hij als geen ander in staat was om te inspireren, te communiceren en te overtuigen. Wouter had een missie. En bij zijn afscheid in 2015 konden we met recht zeggen dat die missie geslaagd was.

Echt afscheid hebben we nooit van Wouter genomen. Voor de medewerkers van de bibliotheek, zelfs voor mensen die pas later in dienst kwamen, is Wouter nog steeds in al ons werk aanwezig. In december 2014 stuurde Wouter een sms'je met de tekst 'ik ga weg'. Zo nam hij ontslag. Toen woensdag tot ons doordrong dat Wouter nu echt weg is, was er vooral verbijstering en intens verdriet. We leven zeer mee met Els, Bouke, Gart, Hiltje en Keimpe. We wensen hen heel veel sterkte om met dit enorme verlies om te gaan.

Namens alle medewerkers van de Bibliotheek, Hubert Krekels, bibliothecaris

Forum Irregular Opening Hours Summer 2016

	Date	Monday to Friday	Saturday and Sunday
The Building	4 July to 31 July	8 am - 8 pm	Closed
The Library	4 July to 4 September	8.30 am - 5.30 pm	Closed
Student Desk IT Service Point	4 July to 14 August	12 pm - 2 pm	Closed
WURshop	4 July to 17 July	10 am - 2 pm	Closed
	18 July to 14 August	Closed	Closed
Restaurant	11 July to 24 July	8 am - 7 pm	Closed
	25 July to 28 August	11.30 am - 1.30 pm	Closed
	29 August to 4 September	8 am - 7 pm	Closed
Grand Café	11 July to 24 July	8 am - 3 pm	Closed
	25 July to 28 August	Closed	Closed
	29 August to 4 September	8 am - 3 pm	Closed
Wageningen in'to Languages	4 July to 4 September	9 am - 5 pm	Closed

WAGENINGEN UR
For quality of life

Orion Irregular Opening Hours Summer 2016

	Date	Monday to Friday	Saturday & Sunday
The Building	4 July to 31 July	Closed	Closed
	1 August to 4 September	8 am - 6 pm	Closed
Bike basement	4 July to 31 July	Closed	Closed
	1 August to 28 August	8 am - 6 pm	Closed
	29 August to 4 September	8 am - 10 pm	Closed
Restaurant	4 July to 31 July	Closed	Closed
	1 August to 28 August	Closed	Closed
	29 August to 4 September	11.30 am - 1.30 pm*	Closed
The Spot	4 July to 31 July	Closed	Closed
	1 August to 28 August	9 am - 2 pm*	Closed
	29 August to 4 September	8 am - 10 pm*	Closed

* Open for AID activities

WAGENINGEN UR
For quality of life

Leeuwenborch Irregular Opening Hours Summer 2016

	Date	Monday to Friday	Saturday	Sunday
The Building	4 July to 4 September	7 am - 10.30 pm	8 am - 5.30 pm	Closed
Restaurant / Coffee Bar	4 July to 10 July	8 am - 5 pm	Closed	Closed
	11 July to 14 August	9.30 am - 3 pm	Closed	Closed
	15 August to 4 September	8 am - 5 pm	Closed	Closed

	Date	Monday to Thursday	Friday	Saturday and Sunday
Library	4 July to 10 July	9 am - 5 pm	9 am - 5 pm	Closed
	11 July to 28 August	9 am - 5 pm	Closed	Closed
	29 August to 4 September	9 am - 5 pm	9 am - 5 pm	Closed

WAGENINGEN UR
For quality of life

in memoriam

Hetty van de Voort

Geschokt zijn wij over het bericht dat onze collega Hetty van de Voort op 52-jarige leeftijd plotseling is overleden. Hetty ging op vakantie naar Turkije en hield, zoals zij altijd deed, via WhatsApp contact met de collega's. Dat contact viel stil vlak voordat zij weer naar huis zou komen en we weten nu waarom.

Hetty heeft van 1996 tot 2002 gewerkt in het Chemicaliënmagazijn op de Dreijen. Toen zij daar weg moest vanwege een reorganisatie kwam ze terecht in onze bibliotheek, bij het team Mediaverwerking. In het begin moest ze erg wennen, maar door de hulp van vooral haar collega Diny leerde ze een nieuw vak en kreeg ze weer plezier in het werk. Hetty was verantwoordelijk voor het verwerken van boekbestellingen, zowel de papieren boeken als de e-books, en ze regelde de verwerking van de dissertaties die

bij de bibliotheek binnenkomen. Voor velen was Hetty de nuchtere, opgewekte en aardige collega, met veel gevoel voor humor en een groot verantwoordelijkheidsgevoel. De collega die voor Hetty zo belangrijk was, Diny van Aalderen, werd ernstig ziek en overleed in juli 2015. Voor Hetty is dat moeilijk en verdrietig geweest. Dat zij nu zelf, nog geen jaar later, zo plotseling is komen te overlijden, is wrang en voor ons allemaal nog moeilijk te bevatten. Wij verliezen een betrouwbare en vrolijke collega. We leven mee met Hetty's man Hans en met haar familie. Zij verliezen van de één op de andere dag een geliefde.

Namens alle collega's van de bibliotheek, Simone Kortekaas

Frank Veeneklaas

Hij was er klaar voor. Nog een paar rake adviezen in de WOT-vergadering afgelopen maan-

dagmiddag, nog enkele dossiers overdragen aan een collega, en toen kon Frank Veeneklaas met pensioen. 1 augustus 2016 was de datum. Op 28 juni kregen we echter van zijn echtgenote het ontstellen van de nieuws dat Frank die nacht onverwacht was overleden. Een bijzonder mens en bijzondere collega, dat was Frank. Wie hem beter kende, herkent de volgende typering wel.

Wars van alle protocollen, maar als je dan als teamleider per se zo nodig wilde, dan vulde hij dat formulier wel voor je in.

Collegiaal, met speciale aandacht voor goede wetenschappers die het moeilijk hebben door marktomstandigheden. Hij vond altijd wel argumenten om deze of gene in een onderzoeksteam op te nemen.

Tegendraads als het ging om gevestigde wetenschappelijke inzichten. Regelmatig stelde hij vanzelfsprekendheden ter discussie en voor kwam zo meermaals tunnelvisie bij onderzoekers.

Wetenschappelijk: hij fileerde haarfijn het vaak wollige beleidsjargon. Daarbij wist hij feilloos zijn uitgebreide kennis van de economische theorie in te zetten. Een warm pleitbezorger voor diepgaande ecologische kennis als onderbouwing van het natuurbeleid. Als je er zin in had, kon je op vrijdagmiddag daar samen met hem uitgebreid een boom over opzetten.

'Weeïge teksten', was de laatste van zijn vele toevoegingen aan ons vocabulaire, toen we op die maandagmiddag onderzoeksvoorstellen aan het beoordelen waren. We zullen hem missen.

Paul Hinssen, namens de WOT Natuur & Milieu

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres

Droevendaalsesteeg 4,
6708 PB Wageningen
(Atlas, gebouw 104, bode 31).
Postbus 409 6700 AK Wageningen.
Secretariaat: Thea Kuijpers,
resource@wur.nl, 0317 484020
Website: www.resource-online.nl.
ISSN 1389-7756

Redactie

- Edwin van Laar (hoofdredacteur)
edwin.vanlaar@wur.nl, 0317 482997
- Lieke de Kwant (eindredacteur)
lieke.dekwant@wur.nl, 0317 485320
- Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie)
roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
- Vincent Koperdraat (webredacteur)
vincent.koperdraat@wur.nl, 0317 481338
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs)
linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij)
rob.ramaker@wur.nl, 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie)
albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Aan Resource werken mee

Guy Ackermans, Ton van den Born, Alexandra Branderhorst, Susie Day, Daniël Dreadson, Stijn van Gils, Clare McGregor, Yvonne de Hilster, Hoger Onderwijs Persbureau, Milou van der Horst, Anja Janssen, Nicole Janssen, Liza van Kapel, Iris Keizer, Jan-Willem Kortlever, Kito, Hilde de Laat, Django Kaasschieter, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Gienke Nijhof, Rik Nijland, Onnika van Oosterbosch, Derek Pan, Kim Peterse, Lucas du Pré, Simone Rijlaarsdam, Henk van Ruitenbeek, Kristina Simonaityte, Twan van der Slikke, Joris Tielens, Pascal Tieman, Kees van Veluw, Didi de Vries, Veronika Wehner, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester

Vormgeving

Geert-Jan Bruins, Jolanda Hiddink

Druk

Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745,
m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl,
0317 484020

Uitgever

Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-215-174413
gedrukt

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C007225

Sports Centre de Bongerd Irregular opening hours Summer 2016

2 July - 5 August

Monday to Friday	Saturday	Sunday
12.00-22.00	09.30-12.30	closed

6 August - 19 August

Monday to Friday	Saturday	Sunday
12.00-22.00	09.30-18.00	09.30-18.00

20 August - 28 August

Monday to Friday	Saturday	Sunday
09.00-22.00	09.30-12.30	closed

WAGENINGEN UR
For quality of life

Mededelingen indienen: één week
voor verschijningsdatum (max. 75
woorden). Mail: resource@wur.nl

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

Respectfully insulted

Here I was, a 24-year-old starting her Master's degree in the Netherlands. Coming from Suriname, where the language is the same as in the Netherlands, I thought this would be a piece of cake and there would be no big differences between the cultures. Well, I was wrong. It turned out I accidentally insulted people by showing them respect in the Surinamese way.

A big difference I encountered was how students talk to their teachers, parents and other 'older' people. They use the personal pronoun *jij* instead of the more formal *u*. I still decided that I was going to use *u*, because I thought it would be more respectful. Oh was I wrong.

The first time I said *u* to my teacher – who is around 40 years old – he looked very upset.

The second time I used it, he said, 'Please don't say *u* to me, I'm still young'.

Having lived most of my life in Suriname I am used to addressing people older than me with *u*.

And even people that are younger than you and have a higher position than you are addressed with *u*. So I was really surprised by the reactions I was getting. I noticed that here *u* is mostly associated with being really old or with formal, standoffish communication.

Having lived here for two years now I have learned that showing respect to others is not dependent on a little word but is always shown by attitude. **Nyasha Dakriet, MSc student of Aquaculture and marine resource management, from Suriname**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euro and Dutch candy.

[NL]

BELEDIGD DOOR 'U'

Dat wordt een eitje, dacht Nyasha Dakriet toen ze naar Nederland vertrok om te studeren. Als Surinaamse sprak ze al Nederlands en veel cultuurverschillen verwachtte ze niet. Het viel haar wel direct op dat Nederlanders tegen Jan en alleman 'je' zeggen. Maar zelf hield ze voor de zekerheid vast aan het respectvolle 'u' dat ze thuis gewend was. Totdat ze de beledigde blik van haar docent zag. 'Ik ben nog jong hoor!' Sindsdien weet ze dat respect niet in een woordje zit, maar in je houding.